პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კვირა, 14 ივნისი 1925 წ.

ტარტაროზი

№ 11—(14) გაზ. „მუშა"-ს ორკვირეული უფასო დამატება. № 11—(14)

ფასი 10 შაური

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სახალხო ჯანმრთელობა და ჯოჯოხეთის დასახლება

(დოხტაქარ ტარტაროზის მოხსენება სრულიად სატარტაროზო ექიმბაშთა კონგრესზე)

კონგრესის გახსნა

სატარტაროზოს მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილე და ჯანმრთელობის კომისარი ამხ. კონწარი კონგრესს გახსნილად აცხადებს.

იგი ესალმება ექიმბაშ დელეგატებს და მადლობას უცხადებს იმისათვის, რომ მათი წყალობით სატარტაროზოში მრავალი სული მოისპო.

შემდეგ კონგრესი მისასალმებელ დეპეშას უგზავნის სენ პირ-ვარამს (დამსახური პროფესორი, ყოველგვარ ბაცილების გამომგონებელი და გამავრცელებელი) და უსურვებს გაძლიერებას და დღეგრძელობას, რითაც ამათ (ექიმბაშებს) მოემატებათ შემოსავალი.

რეზოლიუციას ყველამ ცხარი დაუკრა ხელებით და ფეხებით.

ამ დროს დარბაზში მოულოდნელად შემოდის ტარტაროზი, რომელსაც კონგრესი ტაშით და „ვაშა“-ს ძახილით ხვდება.

როცა დარბაზი დაწყნარდა, ტარტაროზმა დაიწყო:

— ჩემი აქ მოსვლა ასე მოულოდნელად, მართლაც გასაკვირალია, და მე სრულიად არ მიკვირს, როცა თქვენ ასე ალტაცებით მხვდებით.

ყველას კარგად მოგეხსენებათ, რომ მე წასული ვიყავი საავარაკოთ ჯოჯოხეთში და თანაც უნდა გამომერკვია ჯოჯოხეთის მცხოვრებთა რიცხვი.

საქმე ჯოჯოხეთში კარგად არის

მე არ მოველოდი, თუ ასე ცოტა ხნის განმავლობაში ჯოჯოხეთის მცხოვრებთა რიცხვი ასე გაიზრდებოდა. თქვენ ვერ ნახავთ ჯოჯოხეთში ვერც ერთ თავისუფალ კუთხეს. ბინის საკითხი იქ კიდევ უფრო მწვავედ სდგას, ვიდრე ეს თბილისშია. განზრახულია, ვინაიდან სამოთხე დაცარიელებულია და შიგ მაინც ალარავინ ცხოვრობს, ჯოჯოხეთს უნდა შეუერთონ.

სამოთხეს კარგა მოზრდილი ადგილი უჭირავს: უწინ, ღმერთის დროს, ცხონებულები ბევრი იყო, რადგან სამოთხის კარებთან იდგა მექრთამე ქერუბიმი, რომლის მოსყიდვა იოლად შეიძლებოდა.

მაგრამ ეხლა, იქ ისეთი კარისკაცი გვიყენია, რომ მისი მოსყიდვა შეუძლებელია. ერთი სიტყვით საქმე ისე მიდის, რომ წაწყმედა ბევრს მოელის, და ჩვენც ბლომათ უნდა გვქონდეს ჯოჯოხეთში ბინები მომარაგებული.

იმედი გაგვიმართლეთ

ამხანაგებო, თქვენ არც ერთი არ ეკუთვნით ჩვენს პარტიას და ყველა ხართ კუჭპარტიის წევრები. ჩვენ თქვენთვის არ დაგვივალებია ჯოჯოხეთში მცხოვრებთა გადასახლება. მაგრამ, მე თამამად შემიძლია ვსთქვა, რომ—თქვენისთანა დიდი ღვაწლი ომებსა და რევოლიუციებსაც არ მიუძღვით ჯოჯოხეთის დასახლებაში.

ჩვენ ანგარიშით ვიცით, რომ ჯოჯოხეთის ცხრამეათედი თქვენს მიერ არის საიქიოს გაგზავნილი.

აი, სწორედ თქვენისთანა ჩუმი და ერთგული მომუშავენი გვჭირია ჩვენ.

თქვენი და ჩვენი პირობები

ჩვენ, როგორც ხელისუფლების წარმომადგენელნი, ყოველთვის ერთი ჯურის ხალხს (ჩვენს მტრებს) ვაგზავნიდით ჯოჯოხეთში და ასეთებსაც მეტად ლმობიერად ვეპყრობოდით.

თქვენ კი მიუდგომელი ხართ.

თქვენთვის არ არსებობს არავითარი დაყოფა; თქვენთვის სულერთია:—ვინც უნდა იყოს, ყველას შეუპრალებლად აგზავნით საიქიოსკენ.

გარდა ამისა, ჩვენ გვაქვს კანონები, რომლის მიხედვით უნდა გავასამართლოთ ბრალდებულნი.

ნება მიბოძეთ—ორიოდე სიტყვით შევეხო ჩვენს კანონებს და სასამართლოს.

ჩვენი სასამართლო

დიახ! ჩვენ გვაქვს მკაცრი კანონები, რომლებიც სასამართლოში სიმკაცრეს ჰკარგავენ. დღევანდელი ჩვენი სასმართლო ბებიასავით გულკეთილია და ამერიკულ კომიტეტსავით „მოწყალე“.

მართალია, მას გამოაქვს სასტიკი განაჩენი, რომლის შუამდე მოსმენის დროს დამნაშავეს ერთი წლის სიცოცხლე მაინც ეკარგება, მაგრამ, სამაგიეროდ, როცა შუასქვევით გასცილდები, ყველაფერი შეტრიალდება—და დამნაშავეს ისევ უბრუნდება დაკარგული წლის სიცოცხლე.

„მაგრამ“ და „რომ“

ბრალდება დამტკიცებულია, **მაგრამ სასამართლომ მიიღო რა მხედველობაში, რომ** დანაშაულება ჩადენილია.... **რომ** გაჭირვებამ აიძულა.... **რომ** მცირე წლოვანია.... **რომ** მეტად მოხუცია..... **რომ** პირველია..... **რომ** უწლოვ ნოა..... **რომ**..... **რომ** ..... **რომ** და აგრეთვე ამნისტია, დაადგინა: ბრალდებული მოქალაქე განთავისუფლებულ იქნას სასჯელისაგან.

„იტოგში“ მაინც არ გვაკლდება

მაგრამ უნდა ითქვას, რომ სასამართლოს ასეთი პოლიტიკით, ჯოჯოხეთი არა თუ ჰკარგავს რაიმეს—პირიქით—კიდევაც იგებს. მაგალითად: კაცს უნდა რაიმე ბოროტი საქმე ჩაიდინოს. იგი ასე მსჯელობს:—ამას კი ვიზამ და—დიდიდი ერთი წელიწადი მომისაჯონ ციხეში ჯდომა; შემდეგ გამოვალ და არხეინათ ვიქნებით.

და მართლადაც იგი ასე იქცევა. ერთი ბოროტი საქმე ხშირად მრავალი მოქალაქეს აგზავნის ჯოჯოხეთში და, ამგვარად, „იტოგში“ ჯოჯოხეთი [illegible] აკლდება.

თქვენი პირობები უკეთესია

აი, ამხანაგებო, როგორც დაინახეთ, ჩვენ მეტად შეზღუდული ვართ; თქვენ კი პირიქით.

თქვენ, იშვიათად თუ მიხვდებით ავადმყოფის სატკივარს და რომც მიხვდეთ, იშვიათად თუ შესაფერ წამალს გამოუწერთ. ამას ამტკიცებს ის უამრავი შემთხვევები, რომლის ჩამოთვლა და დასახელება ძლიერ შორს წაგვიყვანდა.

მაგალითად, ვსთქვათ:—ცალ-ცალკე რამოდენე ექიმმა ინახულეთ ერთი ავადმყოფი. ერთი თქვენგანი ამბობს;—ეს არის ანთება, მეორე—ეს არის ტიფი, მესამე—ეს არის კუჭის მოშლა და ასე.

წამლებსაც სხვა და სხვას უწერთ.

როცა რამოდენიმე დღის შემდეგ ავადმყოფი კვდება, თქვენ ამბობთ:—კიდევ დიდხანს გაუძლია; ჩემმა წამალმა გაიტანა, თორემ ამდენხანს უნდა მომკვდარიყო.

ჭირისუფალიც მადლობას გიხდით და ის კი არ იცის, რომ ავადმყოფი იქნებ თქვენმა წამალმა მოჰკლა.

ახალი ექიმები

ჩვენში ამჟამად ახალი ექიმები ბევრია. სანამ ისინი ქინაქინის გამოწერას და კანში ნემსების გაკეთებას ისწავლიდენ, აუცილებელია ამ პრაქტიკულ მუშაობაში რამოდენიმე ავადმყოფის სიცოცხლეს შეიწირავენ.

ამ გვარად, თქვენისთანა ერთგული მომუშავენი, ვიმეორებ, ჩვენ არა გვყავს. ჯოჯოხეთი, ეს მეორე ამერიკა, თქვენს მიერ იქნება დასახლებული. წინდაწინვე მიიღეთ ამისათვის ჩემი გულწრფელი მადლობა. თქვენ ყველა ითვლებით ჯოჯოხეთის საპატიო მოქალაქებათ და გენიჭებათ: „ჯოჯოხეთის სახალხო ექიმბაში“-ს სახელწოდება.

როცა იქ მობრძანდებით (და ვისურვებდი მალე მობრძანებულიყოთ) ჯოჯოხეთის სატახტო ქალაქში დაგიდგამთ ძეგლს (ტაში. „ვაშა“-ს ძახილი).

მთავარი საკითხი

ამხანაგებო, ეს ყველაფერი კარგი, მაგრამ მე ჯერ ერთი სიტყვაც არ მითქვამს მთავარ საკითხზე. ვფიქრობდი—იგი თვითონ მოვიდოდა და მომიახლოვდებოდა, მაგრამ, როგორც სჩანს, იგი ახლოს არ მეკარება და ისევ მე უნდა მიუახლოვდე მას.

დროს უქონლობის და თქვენი დაღლილობის გამო, მე ცოტას ვილაპარაკებ.

კონგრესის მთავარი საკითხი არის

გაჯანსაღება

დღეს ჩვენი ორივე ყურების ყურადღება იქცეული აქვს ცხოვრების გაჯანსაღებას.

სატარტაროზოს ყოველ კუთხეში, ჩვენ გვყავს თავისი აგენტები, რომლებიც მოსახლეობას წამლობენ. ისინი რეცეპტებს

ვინაიდან ლამაზი თანამშრომელი ქალი ამა თუ იმ დაწესებულებაში ითვლება ერთერთ პირველ იმ მიზეზთაგანად, რომელიც ხელს უშლის და მეტად აფერხებს შრომის ნაყოფიერების და წარმოების აწევის საქმეს, რადგან ყველა სხვა თანამშრომლები (მათ შორის ვაჟები ტრფობის ალმურით, ხოლო ქალები შურით) უცქერენ მას— ამიტომ ამიერიდან არც ერთ დაწესებულებაში არ უნდა მიიღონ სამსახურში ლამაზი ქალი; ხოლო სადაც ასეთები არიან, დაუყონებლივ დათხოვნილ იქნან, მიუხედავად იმ გამგეების პროტესტისა, რომლებიც კარგად არიან განწყობილი ხსენებულ პირთან.

(ტარტაროზის დეკრეტიდან, რომელიც მოსალოდნელია ახლო ხანში გამოვიდეს).

ანდა როგორ უნდა იმუშაონ, როცა მათ გულს, თვალს და აზროვნებას ანდამატივით იზიდავს ეს ლამაზი ქალი.

გვიგზავნიან აქ და აქიდან უგზავნით დამზადებულ წამლებს. უნდა ითქვას, რომ განსალების საქმეში ჩვენ ბევრი გავაკეთეთ, მაგრამ ჯერ კიდევ ბევრია სხვა და სხვა გვარი სენი ჩვენში.

შევეხოთ ზოგიერთებს.

ჭ ლ ე ქ ი

ეს ავადმყოფობა ძველის-ძველია. მასთან ბრძოლაში უძლური აღმოჩნდა მედიცინა. მე კი მგონია, ჭლექის მოსპობა მხოლოდ მაშინ შეიძლება, როცა ხალხი დაჭკვიანდება და ერთ ახალსა და ახირებულ ჩვეულებას გადაეჩვევა. სამღდლიური კი არა, სამწლიურიც ვერ უშველის საქმეს, თუ ჭლექის გამავრცელებელი ბაცილები, რომელსაც „სიყვარული“ ჰქვია, არ მოისპო.

ამიტომ საჭიროა შემოღებულ იქნას „სამდღიური“ სიყვარული, რომ თვით სიყვარული სავსებით მოისპოს, როგორც ჭლექის გამავრცელებელი ბაცილები.

ციებ-ცხელება

ეს ისეთი ავადმყოფობაა, რომ თვითეულს თქვენგანს გამოუცდიათ. იგი ჩვენში ქალდეადან არის შემოტანილი.

ჩვენი ქვეყანა მარად ციებ-ცხელებაში იყო, რომ ველური მტრები მოულოდნელად თავს არ დასხმოდათ. ამ ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში, როცა ჩვენ აღარ გვეშინია გარეშე მტრების, ჩვენ ხალხს ეს ავადმყოფობა უკვე აღარ სტანჯავს, მაგრამ გაჩნდა სულ სხვა სახის ციება-ცხელება, რომელსაც ჩემი აზრით, ჩვენი ცხოვრების პირობებში აქვს ფესვები.

მე არ ვიცი ისეთი კაცი, რომელსაც დღეს არ ჰქონდეს ციებ ცხელება.

უბრალო კანტორის მოხელესაც კი აციებს, როცა შტატის შემოკლება დაიწყება.

ანდა ავიღოთ ასეთი შემთხვევა, რომელიც მეტად გახშირდა:

გამგემ რამოდენიმე ათასი მანეთი იჯიბა და ამისათვის სასამართლოში უკრეს თავი. მას აციებს და აცხელებს, თუ რა განაჩენს გამოიტანს სასამართლო. ბოლოს გამოირკვევა, რომ სასამართლომ მხოლოდ სამსახურიდან დაითხოვა, რათა მეტი თავისუფალი დრო ჰქონდეს და მითვისებული ფული უფრო ლაზათიანათ სჭამოს.

სწორეთ ასეთი პირობების გამოა, რომ დღეს ჩვენში ყველას აცხელებს და აციებს.

მაგრამ ციებ-ცხელება მარტო ჩვენი ხვედრი არ არის. იგი უცხოეთში უფრო გავრცელებულია, რასაც უცხოელები ჩვენ გვაბრალებენ.

„წითელა“

ჩვენში ეს ავადმყოფობა ძალიან გავრცელებული იყო.

მისი არ ეშინოდა ჩვენს ხალხს; პირიქით, კიდეც უყვარდა. ყვავილებით ხვდებოდენ მის მობრძანებას. მაგრამ უნდა ითქვას (და ამ დამსახურებას მათ ვერ წავართმევთ), რომ მენშევიკებმა ეს „ავადმყოფობა“ განდევნეს ჩვენი ქვეყნიდან. ხოლო, როცა ისინი განდევნა ხალხმა, წითელა ისევ დაბრუნდა ჩვენში.

ვინც ღრმათ დააკვირდება დღევანდელ ცხოვრების ვითარებას, ყველა შეამჩნევს, რომ ალაგ-ალაგ „წითელა“ მართლაც სენია და იგი არ ჰგავს ძველებურ წითელას.

ჩვენ ვხედავთ—ვინც უწინ „წითელას“ გაურბოდა, ეშინოდა მისი, სდევნიდა და ავიწროებდა მას, დღეს იგი, პირიქით, მისკენ მიილტვის და ლამობს გაწითლებას.

გაწითლება თანდათან ეპიდემიურ ხასიათს ღებულობს და, საჭიროა შესაფერი ზომების მიღება.

ამით ვასრულებ ჩემს მოკლე მოხსენებას და ერთხელ კიდევ მადლობას გიცხადებთ თქვენ ჯოჯოხეთის სასარგებლო მუშაობისათვის.

ამ ზაფხულზე, თუ კი თქვენ ჯოჯოხეთის ინტერესების სადარაჯოზე იქნებით, შეგეძლებათ აუარებელი მოქალაქენი შესძინოთ მას.

მზად არიან

კონგრესის სახელით ტარტაროზს სალამს უძღვნის ერთი დელეგატი, რომელიც აცხადებს, რომ ისინი მთელ თავის „უცოდინარობას მოახმარებენ ჯოჯოხეთის მოსახლეობის გამრავლების საქმეს.

მილოცვები

ამის შემდეგ კონგრესს ესალმებიან მეკუბოების და მესაფლავეების წარმომადგენლები, რომლებიც მადლობას უცხადებენ დელეგატებს იმისათვის, რომ მიცვალებულნი მათი წყალობით ბევრია, რაც მათთვის (მეკუბოების და მესაფლავეებისათვის) მეტად სასარგებლოა.

გათენებისას კონგრესი დაიხურა **ჩარირამის სიმღერით.**

ჭინჭარი.*)

*) რედაქცია საჭიროთ სთვლის ყოველგვარი გაუგებრობის თავიდან ასაცდენათ ხაზი გაუსვას იმ გარემოებას, რომ ამბავი ესე მოხდა იმ ცხრა მთას იქით მდებარე ქვეყანაში, რომელსაც ტარტაროზეთი ეწოდება. ამიტომ თავს ნურავინ შეიწუხებს და ამას წინათ რომ ერთმა ნახუცარმა კინაღამ აგვიკლო (გამოიცხადეთ ეს წერილი მე არ მეხებაო!) ისეთ საქმეს ნუ გადაგვკიდებს.

ტარტაროზი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„აელიტა“

თითქმის წელიწადზე მეტია, რაც სა-ტარტაროზოს ყველა რადიო-სადგურებმა არაერთხელ მიიღეს რაღაც გაურკვეველი ხმები:

ააიი... ადა—უდა...

ყველა სადგურები და მეცნიერები დაინტერესა ამ უცნაურებამ. თვით ტარტაროზა ღამეებს ათენებდა, რომ როგორმე გამოეცნო ეს სიტყვები... მაგრამ ყოველ გვარი და ყველას ცდა ამაოდ რჩებოდა.

თოთხმეტი დღის წინად, შუაღამისას, როცა ტარტაროზი რადიო აპარატთან იდგა, ეს ხმები კიდევ უფრო გარკვევით და სიძლიერით მოისმა.

— ევრიკა! არქიმედივით წამოიძახა ტარტაროზმა—უკვე ვიცი—ეს ხმები საიქიოდან არის—და ტარტაროზი გარედ გავარდა.

იმავე ღამეს იგი ჰაეროპლანით საიქიოსკენ გაფრინდა, რომ გამოეკვლია ეს უცნაურება და საიდუმლოება.

ათი დღის შემდეგ ტარტაროზი დაბრუნდა და ჩვენ გადმოგვცა მდიდარი მასალები, რომლების ნაწილს დღესვე ვაქვეყნებთ ჩვენს ჟურნალში.

მოგეხსენებათ, რადიოს საშუალებით, შესაძლებელია ფოტოგრაფიული სურათების გადაცემაც. მიუხედავად იმისა, რომ ტარტაროზს ამისათვის არ ჰქონებია წაღებული საჭირო ხელსაწყო, მაინც მოიტანა ორის სურათი, რომლებსაც აქვე ვათავსებთ.

—

ჩვენ ყველაფერს ისე გადმოგცემთ, როგორც ეს ტარტაროზის მიერ დაწერილ მასალებშია.

—!—

აკაკი იჯდა, ბილო თავისი საყვარელი სალამური და დაიწყო სიმღერა:

აბა, ჩემო იოსები,
ჩემ სახელის აბაჟურო...

ამ დროს რადიო აპარატმა დარეკა, აკაკი სიმღერას დაეთხოვა და გამოელაპარაკა:

— აკაკი ვარ... გისმენ.

— გამარჯობა, აკაკი... როგორ ხარ?

— გაგიმარჯოს... მე რა მიშავს, გვარიანად ვარ, ყოველ შემთხვევაში უკეთესად ვარ, ვიდრე მანდ... შენ ვინა ხარ?

— იოსები ვარ.

— რომელი?

— კაცო, ვერ მიცანი? ლექსების წერა რომ გასწავლე... ხომ იცი ჟურნალი: „თეატრი და“ იოსები...ო, უკაცრავად.. „ხელოვნება და“ იოსები... ოჰო! დასწყევლოს ჰანკამ ტარტაროზი... „თეატრი და ცხოვრება“.

— ჰოო, გაგიმარჯოს, გაგიმარჯოს, ჩემო იოსებ! რას მეტყი ახალს?

— აკაკი, შენს საფლავს ნიაღვარი წაიღებს... არავინ ყურადღებას არ აქცევს...

— გამარჯობა აკაკი.

— ვინა ხარ შენ? მე ვერ გიცნობ?

— როგორ ვერ გიცნობ; იოსები ვარ!

— არა, არა... შენ იოსები არა ხარ. იოსებს მე ძალიან კარგად ვიცნობ, მას დიდი და გრძელი წვერ-ულვაშები აქვს.

— აკაკი დამიჯერე მე ვარ იოსები.

ეხლა ჩვენში წვერ-ულვაშები საერო კაცს კი არა, ღვდლებსაც აღარ აქვთ.

ძეგლი დაგიდეს ოპერის თეატრის ბაღში, მარა ოთხკუთხედი პირამიდი, რომელზედაც შენი ბიუსტია, მალე დაიმტვრევა. საჭიროა საფლავსაც და ძეგლსაც ყურადღება მიექცეს...

— მერე—და მე აქედან რა დაგეხმარო? საფლავში კაპიკი არ ჩაუტანებიათ... მაქ მაინც მგონი ეხლა ჩერვონეცი არის ხმარებაში და აქაური ფული მაიც არ გამოგადგება.

— არა, კაცო, მე არაფერს არა გთხოვ; შენს საფლავზე პანაშვიდი გადაგიხადე და ღირსეულადაც შევამკეთ საფლავი. ფულებსაც ვაგროვებ, რომ ძეგლი აგიგო... მშვიდობით...

— მშვიდობით, ჩემო იოსებ, დიდი მადლობელი ვარ...

აკაკის მეტად გაეხარდა. საიდანაც მოისმა სიმღერა:

ამოძუნძულდი შენ ჩემს საფლავზე,
თუ ლოდი მაძევს ჩამოჯექ მასზე
და ჩამომყვირე სოპრანო ხმითა:
რა კარგი ჰქენი, რომ წადი მარსზე.
ზშირად დამინთე თაფლის სანთელი
თან მომიტანე ვარდი და ია;
ამოასწორე ბარი და თოხით
ჩემი საფლავი ასე პირ ღია.

ამ დროს აკაკისთან ეგნატე შემოვიდა. მას გულმოსულობა ეტყობოდა. ბოლთას ცემა დაიწყო.

— რა დაგემართა და რა მოგივიდა კაცო?—შეეკითხა აკაკი.

— კაცო, რა უნდა უყო ასეთ ხალხს? აი, ჩვენი პეტრე ზუმბაძე რომ არის, მან თურმე ორ კორექტორს ორი ათასი მანეთი მისცა ჩემი ნაწერების დამახინჯებაში! მე კი სიმშილით მოვკვდი კაცი და მთელ ჩემს ნაწერებში ორი ათასი შაურიც არ მექნება აღებული.

— კორექტორებს თუ იცნობ, უთხარი და გაგინაწილებენ შენ ნაწერებზე აღებულ ფულს.

— ორივეს კარგად ვიცნობ, მარა რა შვილი მოგცემს კაპიკს.

რადიო აპარატმა დარეკა.

— მე ვარ, აკაკი.

— მე ვარ, იოსები.

— აღარ მასვენებს ეს კაცი—ჩაილაპარაკა თავისთვის აკაკიმ და შემდეგ გამოელაპარაკა—რა გნებავთ?

— რაღაც მოსალაპარაკებელი საქმე მაქვს და შენი ნახვა მინდა.

— მე არ მინდა შენი ნახვა და შენ თუ გინდა, შენ მოდი ჩემთან—თავისებურად და მეგობრულად გაეხუმრა აკაკი.

რაღაც აპარატები გადაატრიალეს და აკაკი და იოსები ერთმანეთის წინ დადგენ (აი, ეს არის რადიოს საშუალებით სურათის გადაცემა. იხილეთ ჩვენი სურათი).

— გამარჯობა აკაკი.

— ვინა ხარ შენ? მე ვერ გიცნობ?

— როგორ ვერ მიცნობ; იოსები ვარ!

— არა, არა... შენ იოსები არა ხარ.

იოსების მე ძალიან კარგად ვიცნობ მას დიდი და გრძელი წვერ-ულვაშები აქვს... შენ კი ორივე მოპარსული გაქვს... შენ ვიღაცა ხარ წვერ-ულვაშები დაგიგირავებია და არც ერთი ღერო აღარ შეგჩენია... წადი, ვიღაცა ხარ: იოსების ნუ შეურაცყოფ.

— აკაკი, დამიჯერე მე ვარ იოსები.

ეხლა ჩვენში წვერ-ულვაშები საერო კაცს კი არა, ღვდლებსაც აღარ აქვთ. აი, თმაზე და ხმაზე მაინც მიცანი—

აკაკი დააკვირდა და მართლაც იცნო თავისი ძველი მეგობარი.

— შოთა, ნუ გარბიხარ, ნუ გეშინია... მოდი აქ... ჩვენ ერთი კუთხიდან ვართ... ორივე რაჭველები ვართ... დაბნეული იყავი და მოგნახე... მოდი, ხაშზე და ღვინოზე დაგპატიჟებ.

— რატომ შეწუხებულხარ, ჩემო გულითადო მეგობარო?

— ჩემი და ჩემი ოჯახის იუბილე მაქვს და, თუ შეიძლება, ერთი წერილი დამიწერეთ. იმ დღეს ჟურნალი საიუბილეოდ გამოვა.

— აკი დეპეშით მოგილოცე?

— უკაცრავად, მარა მე არ მიმიღია..

მაშ მივიღებ. ნშვიდობით...

ძეგლის საქმე გვარიანად მიდის...

—:—

შემოვიდა ალექსანდრე.

— იოსები დაინახე და ვისთან იყო?

— ვისთან იქნებოდა—აკაკისთან იყო, უთხრა ეგნატემ, რომელსაც კიდევ არ წასვლოდა ბრაზი.

— აჰა, ახლა თქვენ მოგაჯდენ ზურგზე —ნიშნის მოგებით უთხრა ალექსანდრემ ამათ—მე, რომ მათრევდენ აქეთ იქით, თქვენ დამცინოდით... ახლა კი მე ვიცინებ თქვენზე—

— მერე რა უყოთ; ყველას ეს ბედი მოელის. ჩვენ კი არა, ვაჟაც ვერ დაემალება, მიუხედავად იმისა, რომ სულ მთაშია და არავის ეკარება—ამშვიდა აკაკი.

— არა, არა, მე არა ვარ რაჭველი—მოისმა შოთას ყვირილი.

ესენი გარედ გავარდენ დასახმარებლად. შეშინებული შოთა გარბოდა. ეგენი მისდევდა და უძახოდა; თანაც ხელში ხაშით სავსე ჯამი და ბოთლი ღვინო ეჭირა.

— შოთა, ნუ გარბიხარ, ნუ გეშინია... მოდი აქ... ჩვენ ერთი კუთხიდან ვარ... ორივე რაჭველები ვართ... დაბნეული იყავი და მოგნახე... მოდი, ხაშზე და ღვინოზე დაგპატიჟებ—

შოთამ, როგორც იქნა, თავს უშველა.

ღამით თათბირი გამართეს და ყველა იძახოდა: გაგონილა

ამდენი აბდა—უბდა?!

აი, ეს ხმები იყო, რომ ისმოდა:

ამდენი აბდა—უბდა,

კორი.

ტრაგედია „უხ"

მოქმედნი პირნი:

ის	თანამშრომელი.
ვაგონ № 1-ის კონდუქტორი.	მოლარე.
ვაგონ № 2-ის კონდუქტორი.	ვიღაც.
პირველი მოქალაქე.	მილიციონერი.
მეორე მოქალაქე.	

1 თავისუფლების მოედანზე

ალმასკომის საათი უჩვენებს რვის ნახევარს. ტრამვაის ერთ ლიანდაგზე ვაგონი № 1, მეორეზე № 2.

ის — ჩქარი ნაბიჯით უახლოვდება მათ.

(№ 1-ის კონდუქტორს) ამხანაგო, რომელი ვაგონი წავა პირველად?..

№ 1-ის კონდ. აი, ის... ნომერი მეორე...

(ის მიდის მეორე ვაგონისაკენ).

ის — (№ 2-ის კონდ.) ამხანაგო, რომელი ვაგონი წავა პირველად?..

№ 2-ის კონდ. აი, ის... ნომერი პირველი...

ის — ?......

(ანგარიშობს ალმასკომის ფანჯრებზე).

პირველი, მეორე, პირველი, მეორე...

...პირველი!..

(გაეშურება № 1-საკენ და ჯდება შიგ. ამ დროს დაიძვრება № 2, ის ჩამოხტება და გამოედევნება უკან. გამოჩნდება კონდუქტორ № 2-ის გამაფრთხილებელი ხელი. ამასობაში № 1-იც დაიძვრება. ის სასოწარკვეთილებით ჩაჭიდებს ხელს და შეახტება მას ბუქსირზე. საათი უჩვენებს 7 ს. და 45 წ.).

2. ვაგონში

კონდ. ბილეთი! ..

ის — პირველი უბანი...

კონ-დ. პირველი უბანი ვაკეშია... მეხუთეში უნდა ჩასხდეთ!.. (აპირებს დაფუშტვენას).

ის — პირველი უბანი, ამხანაგო!.. ზემელი... ზემელის აფთიაქი!..

კონდ. ე, მაგრე თქვით მერე, თქვე დალოცვილო!..

3. კავარმიის შტაბთან.

ვაგონი შედგება. მეორე ლიანდაგზე დგას № 6, გარშემო უტრიალებენ კონდუქტორი და ვატმანი.

ის — (№ 1-ის კონდ.) როდის წავალთ, ამხანაგო!..

კონდ. (სდუმს).

ის — ამხანაგო... წავალთ, თუ არა?

კონდ. (სდუმს).

ის — ამხანაგო... გველირსება წასვლა?!.

კონდ. გველირსება, მაშ!.. ჯერ ის ნომერი უნდა გავუშვათ...

ის — მომეცით ჩემი ფული უკან, მე იმ ვაგონში გადავსხდები...

კონდ. გვიან არის... ბილეთი უკვე მოხეულია... (ალმასკომის საათი რეკავს. ვაგონი დაიძვრება).

4. „ზემელის" აფთიაქთან

ვაგონი დადგება. ბაქანს აუარებელი ხალხი მოაწყდება.

ის — (ვერ ახერხებს გადმოსვლას.)

ის — (პირველ მოქალაქეს) ამხანაგო, გამატარეთ...

პირველი მოქ. მიბრძანდით!

ის — საიდან მივბრძანდე, როდესაც გზას არ მაძლევთ!...

პირვ. მოქ. საიდანაც გსურთ, იქიდან მიბრძანდით!...

ის — (მეორე მოქალაქეს), ამხანაგო, გთხოვთ გამატაროთ... ძალიან მეჩქარება...

მეორე მოქ. თუ გეჩქარებოდათ, ფეხით ვერ წამოხვედით?!...

ის — მაპატივეთ... პირველი და უკანასკნელია... (კონდუქტორი უფშტვენს. ვაგონი იძვრის. ის ძლივ ძლივობით გამოძვრება პირველსა და მეორეს შორის და გადმოხტება უკვე გაქანებულ ვაგონიდან. ხდება სასწაული და მილიციონერს და გამოქროლებულ ავტომობილს გადაურჩება.

5. სამსახურში

ის (გაფაციცებით შემოირბენს და ეცემა ხელის მოსაწერ წიგნს. წიგნი არ ჩანს. საათი უჩვენებს 8 ს. და 30 წუთს.)

თანამშრ. თქვენ დაიგვიანეთ ნახევარი საათით (დახედავს თავის საათს). მე

ის დავიგვიანე მხოლოდ 20 წუთი... თქვენი საათი წინ არის...

თანამშრ. ეს სულ ერთია... სამაგიეროთ ათი წუთით ადრე წავალთ. .

ის— კი... მაგრამ, მე დამაგვიანდა მხოლოდ 20 წუთი...

თანამშრ. თქვენ დაიგვიანეთ 35 წუთი.. 5 წუთი უკვე გავიდა...

(მძიმე პაუზა. **ის** მოაწერს ხელს და აღნიშნავს 35 წუთს).

6. ხალაროსთან

ის— (დგას სალაროს ფანჯარასთან. ფანჯარაში მოჩანს მოლარეს თავი)

მოლარე. მოაწერეთ ხელი?..

ის— მოვაწერე...

მოლარე. კეთილი... (აჩხაკუნებს ჩოთქზე). კავშირის... **მანუფაქტურის... ავანსი...** **თამარას** სასარგებლოდ ავადმყოფობის გამო... **სილიბისტროს** სასარგებლოდ **გვირგვინის** შესაძენათ... **ჯარიმა** დილობით დაგვიანების გამო.. **გაზეთის...** გულზე გასაკეთებელ **ნიშნის...** პოლიტიკურ მოღვაწეთა **ალბომის.**.. **თეატრის და კინოს** ბილეთების...

ის— (გული მიდის) სხვა?..

მოლარე. ეხლავე... „გოსიზდატიდან" კრედიტად **წაღებულ წიგნების...**

საწევრო. **წიგნაკის** საფასური... **კეკელიძის** ქართულ ლიტერატურის ისტორიის... **პოლა ლომთათიძის** ნაწერების... კლუბის **საწევრო... უმუშევართა** სასარგებლოთ... დახმარება **კვატიაშვილს,** მისი მამიდაშვილის ავადმყოფობის გამო... სულ...

ის— დარჩა რამე?...

მოლარე. ნუ გეშინია!.. დარჩა...

ის — (მოიწმინდს ცივ ოფლს, აიღებს ორიოდ ვერცხლის ფულს და სალაროს მოშორდება).

7. მუხრანის ხიდზე

(ღამის 12 საათი. **ის** გადაყუდებია მოაჯირს და წყალს ჩაჩცქერის. გამოივლის ვილაც.)

—

ვილაც. აქ რას აკეთებთ ..

ის — თავი მინდა დავიხრჩო...

ვილაც. კეთილი... გზა მშვიდობისა!..

ის — გმადლობთ...

ვილაც მოკითხვა ნაცნობებს... (წავა).

(ის შედგება მოაჯირზე, მაგრამ უკან წამოეპარება მილიციონერი და ჩამოათრევს).

მილიც. ხიდზე წესრიგის დარღვევისათვის დაკავებული ხართ!

ის— ?.,...?....

მილიც. არ წაიკითხეთ „ტარტაროზში", რომ მდინარეში ნაგავის გადაყრა სასტიკათ აკრძალულია!?.

დაჯარიმებული იქნებით!..

(მიათრევს კომისარიატისაკენ).

დასასრული.

სინემატო.

ენციკლოპედიური ლექსიკონი

თ ა ვ ი II

ამ თავში იქნება მოგროვილი თავიან ორფეხთა სიბრძნე-სიმცრუე, რომელიც შენაკვეთის მსგავსად უნდა აჰრელდეს სინიდისიერ ტარტაროზის კუდზე. უკანასკნელ ხანებში ტვინი და სინიდისი ძალზე გაიაფდა. თითქმის ხალდათის ბაზრის ყველა კუნჭულებში იყიდება ნაღდათ და ნისიათ მრავალი ხორტის ტვინი და სინიდისი.

ვღებულობ ყოველგვარ ნაგავს და დომხალს; ვაპაჩინკებ ყველაფერს და გამომყავს მშვენიერი აჯაფსანდალი.

ხანდახან ხკანდალიც კი შემხვდება, მაგრამ მაქვს მუდამ მზად მშვენიერი დანა ჩანგილი.

ამა წლის 33 ივნისს, ქალაქ ცილლისში, შაითან ბაზარში მოხდება დიდი საჯარო აუქციონი ტვინების და დომხალების. მომგებს დარჩება ერთი გოდორი ნაგავი.

ანგელოზი—ერთი ჯიშის ფრინველი, რომელიც პროსპექტზე ხშირათ დაფრინავს ღამ-ღამობით და თავის მშვენიერ თვალებით დამბლამდე მიყ ვს ვნებიან ვაჟთა სათვალეები. ეს ფრინველი პირველად გრიგოლ ცეცხლაძემ შეამჩნია ქუჩაზე და კიდევაც აქვს მოხსენებული თავის შემოქმედებაში. (იხილეთ მისი ყეფის ერთი ლექსი: „**ატმოსფერა**"—მადმაზელ პელო).

ღმერთი—ეს გახლავთ ყოვლად უჯიშო და უმადურო ახეცი, რომელიც რაც უნდა აშინაურო, მაინც იღრინება. ყველგან დახურეს ამ წყეულ ნადირს სასახლეები. ტარტაროზი ამ მოკლე ხანში აპირებს მის დაქორწინებას მთავარ ანგელოზზე: მაყრად მოწვეულია ტარტაროზის კუდი თავის ამქრებით.

მარიამ—მამა-ღმერთის უკანონო ცოლი, რომლის ჩუმი ეშმაკობა პირველად შენიშნა წმინდა იოსებ ხურომ. იოსები კი იყო ქმარი მარიამის. ზაქსმა საჭიროდ სცნო მათი განქორწინება და მარიამის მიჯნურ ღმერთთან შეუღლება.

იესო—მამა-ღმერთის უკანონო შვილი; კაცი ყოვლად ზნედაცემული და მატყუარა, რომელიც საბრალო იუდეველებს ულმერთოდ აბითურებდა. ამავ დროს დიდი არშიყი იყო. ჰყავდა რამოდენიმე ხასა, მათ შორის უტურფესი მაგდალინელი.

აღდგომა—ნიშნავს დილის 7 საათს, როცა ყველა მუშა-მოსამსახურეები დგებიან და საქმისკენ მიეჩქარებიან.

ამაღლება—იგივე დაწინაურება და დიდ თანამდებობის ხელში ჩაგდება.

ნათლისღება. ნათლის ალება. ძველ პროსტავების პირველ ხარისხოვანი გასასუქებელი მასალა. დღეს ამ სახელს გადასხვაფერება დაეტყო. სიტყვა: „ნათალი" გადაკეთდა სიტყვად: „**მოთალი**".

ცხონება. დიდ თანამდებობის ხელში ჩაგდება.

წაწყმედა. შტატს გარედ დარჩენა.

სამოთხე. ზანოვანთა კაბინეტები, სადაც ცხონებულებს გარდა არავითარ წაწყმედილს არ ძალუძს ფეხის შედგმა.

ჯოჯოხეთი. ცოლიან კაცის უმთვრალად ყოფნა*).

*) ავტორს აქ თავისი თავი ჰყავს მხედველობაში.
ტარტაროზი.

პირწმინდა სამსახური. დილის 9 საათიდან დღის 3 საათამდე ძ ლი, შემდეგ მეორე დილის 9 საათამდე ქეიფი.

ფოთი. ქვეყანა, სადაც იბადებიან ბუნებრივი მუსიკოსნი ბაყაყნი.

ზესტაფონი. საზღაპრო ქვეყანა, სადაც დღეში ათი პოეტი და ერთი ვირთხა იბადება. (ვარდენ ღვანკინელი თუმცა ზესტაფონელი არაა, მაგრამ ზესტაფონის სამიკიტნოებში გაიზარდა და თავის თავს ზესტაფონელათ სთვლის!)

გასამართლება. თანამედროვე სენი, რომელიც ყველას უჩნდება განურჩევლად, როგორც პოეტს ისე ხარაზს, პროფესორსა და მიკტანსა, რედაქტორსა და სპეკულიანტსაც.

ალიტერაცია. კაფე „**შოთა რუსთაველი**"-ს ერთი მარში, რომელსაც აქვს უნაზეს რახარუხის თვისება; ვინც ამ მარშს შეისწავლის, ის უსათუოდ გენიალურ პოეტად იქცევა. მაგალითად: ჰინაზი—ფინაჯი—ილაჯი—სირაჯი, ან კიდევ ხახუნი—არახუ—უხახუნ—ხუხუნ—ხახა... და სხვა...

თეატრი და ცხოვრება. ორი სიმბოლიური სახელი; დასაბამი და დასასრული; ხლამტრესტი და ნაღდი ვაჭრობა; კერძო კოოპერატივი და უდიდესი პოეზია; ფირმა ქოზეფ С-ми и К⁰.

„**ახე ხწადს ლაუს**". პირველ ხარისხოვანი კაფე-რესტორანი, რომელიც გახსნა პრემიერ კოოპერატორმა სორტელმა ნიცშეანურ გემოვნებაზე: ნიცშეანელებისთვის ქეიფი უფასოდ, შტატიან და სტაჟიან პოეტებისთვის—უფასოდ; უპატენტო და კერძო პოეტებისთვის 99 პროც. დაკლებით.

შოთა რუსთაველი. დიდი გაქექილი პოეტი, რომელმაც თავისი ნამდვილი გვარი განგებ არ გამოაქლავნა, რათა უსაქმურ პოეტებისთვის მიეცა საქმე. სამარიდან საჯაროთ აცხადებს, რომ არის შთამომავლობით მეგრელი *), რითაც უნდა დასრულდეს მთელ უნაყოფო თავის ძტვრევის ორომტრიალი.

აკობია ზუგდიდელი, სამეგრელოს მეორე ფილოსოფოს-მესია. რომელიც ჩამოსულა

*) არის კიდევ ახალი გამორკვევა, რომელიც ამტკიცებს, რომ რუსთაველი რაჭველი იყო (იხ. დვალის ნაშრომი ამის შესახებ).
ტარტაროზი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ტფილისში „მაფალუ“ ს პარტიის გასაძლიერებლად.

დისპუტი. თანამედროვე პოეზიის კაზინო; სწორუპოვარი ქიდაობა თამაში ლანძლვის სახით; ტარტაროზმა ბრძანება გასცა, რათა ამ თამაშში მცირეწლოვანთ მონაწილეობის მიღება აეკრძალოს, სანამ არ გაივლიან რომელიმე შრომის სკოლას.

გოგია. ამ სახელზე ბევრია სალაპარაკო, ვინაიდან მისმა არაჩვეულებრივმა ბუნებამ თითქის ჭკუიდან შეარყია ტარტაროზის კუდი.

საქმე შემდეგშია:

ამ რამოდენიმე წლის წინათ, როცა მსოფლიოს პატრონობდა ეშმაკი, სცხოვრობდა ვინმე გოგია; კაცი პატიოსანი, მღვდლების მოყვარე, რომელიც რაღაც უჩინარ სენით მიიცვალა.

ავტოკეფალისტებმა მას ძეგლიც კი აუგეს, მაგრამ მოხდა საკვირველება: გოგია ლაზარესავით გაცოცხლებული და შესდგომია ქიათურის თეატრის გამგეობას, რაც ყველასათვის დაუჯერებელი იყო. თქვენ წარმოიდგინეთ, რომ გვარიც კი გადაუსხვაფერებია და აბა ვინ მიხვდებოდა, რომ გამგე გიორგი ნუცუბიძე, იყო ყოფილი გოგია, რაც აღმოჩნდა იმ დროს, როცა მან ავტოკეფალიაში სრულიად წინდაუხედავათ ითამაშა დიაკვანის როლი. გაგზავნილია ყველგან აგენტები, რათა გოგია დაიჭირონ და ტარტაროზს მოგვარონ დაუყონებლივ.

ტარტაროზის კუდი—უჩინარი ცხოველი, რომელსაც სანთლით ეძებენ, მაგრამ ვერსად ნახულობენ.

(ალბად იმიტომ, რომ ტარტაროზს ძლიერ უყვარს თავისი კუდი და მუდამ გულში იხუტებს, რათა ავმა თვალმა არაფერიავნოს).

კოცნა—იგივე გოზინაყი.

სიყვარული—ჯოხების ბატარეია, ლანძლვაგინების სალარო, იგივე კაცი-ქამიობა.

ოჯახი—ნაჯახი, მუდმივი ჯანყი; ვაის გავეყარე, ვუის შევეყარე.

ტფილისის სიცარიელე—ქართულ პოეზიის ბედი.

ტარტაროზის კუდი.

ათი საათია. მომხსენებელი არა ჩანს. (მას ტკბილად სძინავს) ელოდებიან... და ოხუნჯობენ.

იხილე სურ. მე-2-ე გვ.

კოლეკვიუმი*)

ვინაიდან წელს მოწაფეობის უმრავლესობას განზრახული აქვს უმაღლეს სასწავლებელში ეკონომიურ დარგზე შესვლა, ამიტომ მათემატიკურ საგნებში კოლეკვიუმები მოწაფეობის თხოვნით და ტარტაროზის დასტურით მოხსნილია.

გამოცდა მოხდა მხოლოდ: ეკონომიურ გეოგრაფიაში, პოლიტეკონომიაში და მუშათა მოძრაობაში.

რომ ყველა შრომის სკოლების შთაბეჭდილების გამოქვეყნება არ მოგვიხდეს, მოვიყვანთ ზოგიერთებს.

ეკონომიურ გეოგრაფიაში

მასწავლებელი: რამდენი ფუთი თამბაქო მოვიდა 1924 წელს საქართველოში?

მოწაფე: ამხანაგო მასწავლებელო, მე პაპიროსს არ ვეწევი.

მასწ.: (მეორე მოწაფეს) როგორი მოსავალი იყო გასულ წელს ხორბლის ჩვენში?

მოწაფე: იმე, ჩვენში სულ ღომს თესვენ და ხორბალს კი არა!

მასწ.: (მესამე მოწაფეს) რამდენი ცხენია საქართველოში?

მოწაფე: (თავისთვის) ვა, ეს რა ხათაბალა ყოფილა! სამეგრელოს ამბავს სიღნაღელს მეკითხება. ვარება რომ ეკითხა ჩემთვის ის სჯობდა... (მოწაფემ ვერ უპასუხა).

პოლიტეკონომიაში

მასწ.: რას ეწოდება პოლიტეკონომია და რას ნიშნავს მდაბიო ენაზე?

მოწაფე: პოლიტეკონომია არის ერთგვარი პოლიტიკა, რომელიც გვასწავლის, მაგალითად—როცა შიმშილობაა, ცოტა უნდა ვსჭამოთ.

მასწ.: რას ეწოდება რთული თანამშრომლობა?

მოწაფე: მაგალითად—როცა პოლიტეკონომიას აბარებ მათემატიკის და ქიმიის მასწავლებელს, როგორც, აი, ეხლა ჩვენ შემთხვევაში.

მუშათა მოძრაობაში

მასწ.: რა არის კლასი და ჩამომითვალეთ მისი დამახასიათებელი ნიშნები?

მოწაფე: კლასი არის სამოსწავლო ოთახი. მისი დამახასიათებელი ნიშნებია: პარტები, დაფა, ცარცი, მასწავლებელი და სხ. სასწავლო ნივთები.

მასწ.: როდის დაიწყო მუშათა მოძრაობა ინგლისში?

მოწაფე: მაკდონალდის ჩამოგდების დღიდან *)

მასწ.: ვინ სთქვა და სად: „პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით?“

მოწაფე: ეს სთქვა პუანკარემ ერთა ლიგის კონფერენციაზე.

მასწავლებლები მოწაფეების ცოდნით კმაყოფილნი დარჩენ და ყველას მიეცა სიმწიფის მოწმობა.

მეხი.

*) საუბარის სახით მოწაფის ცოდნის გამოცდა.

*) სწორი პასუხია.

სასახლის პირდაპირ

1. მუზეუმი

სასახლის ქუჩის ბოლო...
(აქ ადვილია მარცხი).
საით სჯობია წასვლა
ეხლა მარჯვენით, თუ მარცხნით?..
უკან ნათელი ღამე,
წინ კი რა რიგათ ბნელა...
ქუჩის მარცხენა მხარე
რად უყვარს ასე ყველას?..
სასახლის ობოლ ფარნებს
შეცქერის სევდით ქუჩა...
ხეივანს იქით კიდე
ქვეყანას აღარ უჩანს.
საით წავიდე... საით?
მაწუხებს ფიქრი ისევ...
მარცხნით დააფრთხობ წყვილებს,
მარჯვნით მოიტეხ კისერს.
ავწონე შედეგები,
(ლოლიკაც მოვიხმარე)
და გარდავწყვიტე ბოლოს:
სჯობს მუზეუმის მხარე.
გაკვეთილის ფიზკულტურის
რათ უნდა მოვერიდო?..
იქ ტროტუარი ფართო,
სჯობია ყოველ მინდორს...
და გავეშურე იქით,
ავტო მობლავის უკან...
ზეპირად ვიცი თითქმის
ამ ადგილების რუქა.
ესეც მარჯვენა მხარე.—
ბნელ შენობის წინ ვდგევარ.
ოხ... მუზეუმო ჩვენო,
რომელ წელს დამთავრდები!..
შენმა შენებამ ასე

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მოგვსპო და გაგვაოცა...
ნეტავი ერთ თვით მაინც
„ჩემოს“ სიჩქარე მოგცა.
იმისთვის თვეც დიდია,
შენ ვერ გშველიან წლები...
შენს წინ ტროტუარს მაინც
როდისმე მოვესწრებით?..
ყველა მთავრობებს ასე
შიშველ ტიტველი დახვდი...
შენ თვითონ, მუზეუმო,
სამუზეუმო გახდი!,.
შენობა მოღრუბლულა,
თითქოს ჩემს ნათქვამს ისმენს
და გუბეებზე ხტუნვით
მე გზას განვაგრძობ ისევ.
ამ ნაწვიმარზე კაცი
აქ ფეხთაც გაიხდისა...
ორიოდ წუთის შემდევ
მივადექ ბეწვის ხიდსა.

2. ბეწვის ხიდი

აქ სიმამაცე გმართებს
და მოქნილობა ლერწმის...
საკამენდანტოს წინა
არის ეს ხიდი ბეწვის.
შუაში ტროტუარი,
ორი ტყაველის განი,
ზღნარი ორივ მხარეს,
მავთული ეკლიანი.
მივალ ნელ ნელა... გულადს
კაცს დაუდგება წინ რა?
და სიგულადემ ჩემმა
შარვალი შეიწირა...
მაგრამ ვინ სჩივის ამას—
(სიფრთხილით რათ არ ვლიდი?..)
როდესაც საზოგადო
კეთდება საქმე დიდი·
ახ, რომელი არ დათმობს
იმისთვის შარვალს, ნეტავ?
სჭირდება ალბად ბაღი
საკამენდანტოს მეტად.
დასთესს თამბაქოს, ბალახს,
დარგავს ხეებს და ვარდებს,—
და გამვლელ გამომვლელებს
შეუმსუბუქებს დარდებს.
მე კი იქ გარებაზე
დღეიდან მითქვამს ვარი;
დე, ბაღის სასარგებლოდ
გაუქმდეს ტროტუარი!..

სინტო.

თერთმეტი საათია... მომხსენებელი კითხულობს მოხსენებას, მაგრამ დარბაზს სძინავს.

სასაფლაო და „პოლიანკა“

ვახსენებ სასაფლაოსა დილიდან კარგალებულსა,
რომელიც იტევს მცხოვრებსა ქალაქზე ხელ-აღებულსა,
ზოგს ჯავრიანსა და ზოგსაც ცხოვრებით გალაღებულსა,
ზაფხულის მწვავე სიცხისგან, ვით შაშვსა პირდაღებულსა.

როცა შუნ მახვალთ,—იხილავთ: ხალხს ჩრდილ ქვეშ მოფარდაგულსა;
იგრილებს მსუბუქ ნიავით სხეულს სიცხისგან დაგულსა,
ზოგი სალხინოთ მოსულა, ახარებს სულსა და გულსა,
ზოგიც კითხულობს რაღაცას, მორჩილებს ბედს ვერაგულსა.

—:—

მე მათ შორის ვაქებ ქალებს შავ ბედზედა განაკაყებს,
რომელნიც კი (თუმც ალმაცრათ) გასცქერიან შორით ვაყებს,
მათი ქვრეტა გულს ულონებს, აშფოთებს და აგიჟაყებს,
— წიგნს უკქერენ, მაგრამ იქაც ხედვენ მხოლოდ მათ მირაყებს.

ნეტა, მას ბედს ზე-განგება თუ ოდესმე გაუმლაშებს,
ვისაც ზღუდედ ორი უწევს და ზევით კი დაკაშკაშებს,
თან კახური ლალის ფერი ფერმკრთალ ვარდებს უხაშაშებს
და ნიავი შეტყორცნილი კაბის ქვეშეთს უთამაშებს?!

რკინის მესრით შეზღუდული საფლავია იქ მახლობლად,
სად ფოთლები არ უშვებენ სხივს საფლავზე მანათობლად —
იქ შესულა ორი ვინმე შუადღისასა შეუცნობლად
და მკვდარს საფლავს უკრუთხებენ ძველ ცოდვების შესანდობლად.

—

საღამოს როცა ნიავი მთიდან ძირს დაექანება,—
ვენერის სამწყოს შეშვენის დალმართში დაგოგმანება;
თუმც კარგათ ვიცი, რომ მრავალს შინ წასვლა დაენანება,
მაგრამ რაღა ჰქნას, კარს ჰკეტენ, რადგან ასეა ბრძანება.

და ამის გამო მადიან გულითა დაკოდილითა;
თანაც ფიქრობენ, რომ ისევ ზევით ამოვლენ დილითა,
თვალს მოავლებენ მიდამოს, გაგრილდებიან ჩრდილითა,
თუმც საღამოს ჟამს ისევე მიკვდება იმ სიკვდილითა.

მაგრამ აწ ყველა მათგანი, რადგან იცვალა დღე ბნელად,
ცენტრისკენ მიექანება პროსპექტის მოსატკეპნელად —
ყველას თან ახლავს „სულიკო“, არა ყავს მოსაძებნელად.
(კენტად მავალის მონახვა იმათში მიჩანს მე ძნელად)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მუშკორების წერილები

1. „ნეტა, რას ფიქრობს ჩვენი ადგილკომი“?

2. „ცხვირს მაღლა იწევს“.

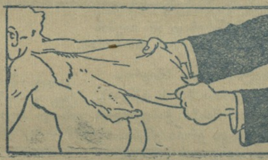

3. „ტყავს გვაძრობს“.

4. „ცოდვის ხიდი“.

5. „ალაგმეთ ეს ვაჟბატონი“.

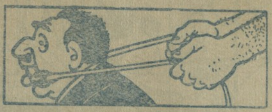

6. „ღვინოში იხრჩობა“.

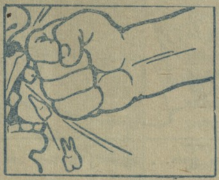

7 „კბილების ჩამტვრევა არაყის შერჩება“.

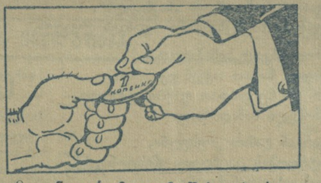

8. „ნუ ართმევთ მუშას კაპიკს“.

9 „რად გვინდა ასეთი სამკითხველო“?

10. „ვიხრჩობით უწყლობით“.

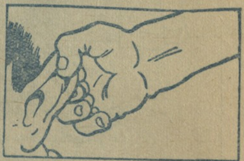

11. „ყური აუწიეთ“.

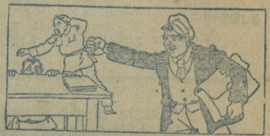

12 „თავხედი ადმინისტრატორი“.

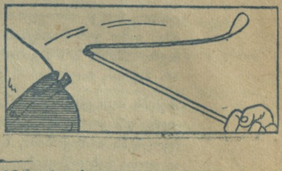

13. „მათრახის დრო წავიდა“.

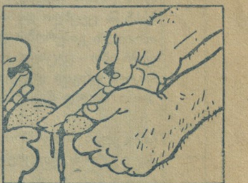

14 „ენა დაუმოკლეთ“.

პროსპექტზე მათ არ გავყვები, რადგანაც აღარა მცალია,
ანდა რა ჩემი საქმეა, თუ ვაჟს მიყვება ქალია,
—ესე ამბავი თბილისში ძველია, არ ახალია,
ვიცი იქ ზედამხედველი ჩემს გარდა სხვაც მრავალია.

მაგრამ სხვა არის, როდესაც პროსპექტი ცარიელდება
და თან მას მიდამოებში ხალხი თან და თან თხელდება, —
„შინისკენ“ წამოსულების გული და სული ხელდება,
ცეცხლი უშრეტი ტანჯულთა ვინ იცის რით განელდება...

წყნეთის ქუჩიდან ბნელ ღამით აღმართში თუ აბრძანდებით,
წყეულ ავსულთა შიშითა, ვიცი რომ შეყოყმანდებით;
სადაც გასცქერენ მინდორსა სახლები შუშაბანდებით,
ნახავთ რომ მოფენილია მიდამო თეთრშავ ლანდებით.

ეს ადგილი საოცარი დღისით მოსჩანს გატრუსულად,
ერთ ბალახსაც ველარ ნახავს კაცი მასზე ამოსულად;
ქართულ სიტყვით ვერ გადმოგცემ მე მის სახელს, ვატყობ, სრულად,
„პოლიანკა“ ეწოდება, როგორც ვიცი, მას რუსულად.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

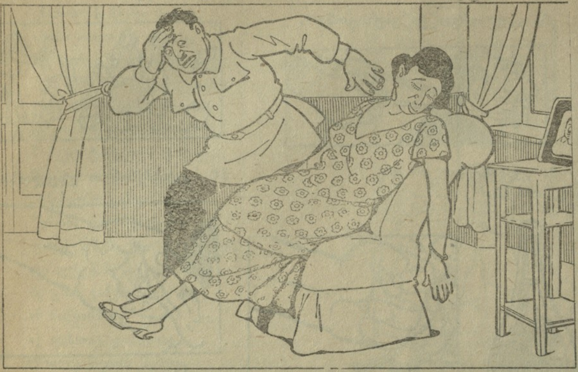

— ვაიმე, მიშველე... ავათ ვარ... აგარაკზე თუ არ გამაგზავნე, მოვკვდები...

— კი... გენაცვალე, გული მოიბრუნე... (გარბის ექიმთან)

იხილე სურათი შემდეგ გვერდზე.

ირგვლივ მყოფნი უწოდებდენ „წმიდათ-წმიდა საკურთხეველს“
(და მის გამო ყოველ დღითი უგზავნიან მისართმეველს)
სად მენაგვე შუა დღისაა, ვით ქურუმი, წვავს „საკმეველს“,
რომლის შემდეგ ვხედავთ ლორებს ნაცეცხლურში დინგის მრეველს.

ღამით, როცა ამოივლით „პოლიანკის“ სანაპიროდ,
ამის გამო ვერ მორჩებით ქაჯთა შიშით თქვენ უჭიროდ,
მაგრამ შიშმა არ შეგიპყროთ და ნუ გახდით ფიქრის უძიროდ—
არ ქაჯნია, ხალხი არის გამოსული სანადიროდ.

ქაჯებს მით ემსგავსებიან,—არიან ღამით კრებულნი,
კაცნი და ქალნი უშრეტის ტრფობის ცეცხლითა ვნებულნი,
მცოდნენი არშიყობისა, ზედან გახელოვნებულნი,
ავსულთა სახელწოდებით მკვიდრთაგან შოყივნებულნი.

—:—

მუშა ღამით მიმავალი ნახავს ორმოს ნაპირზნელებს,
მოსჩანს ცეცხლი და თან ისმენთ ქალის ხველას შენანელებს;
თრთოლა გიპყრობთ და გინდათ, რომ დაუძახოთ ღამის მცელებს,
ფიქრობთ—ცეცხლი კაცის არის და ქალს, ნეტა, რა ახველებს?!..
მაგრამ კარგათ დაუკვირდით, სადაც ცეცხლმა გაანათა;
შორი-შორად წყვილ-წყვილად მჯდომთ ქალთა გვერდით ხედავთ
ყრმათა,

ვაჟი ელის პირგამშრალი ქალისაგან ნარნარ ხმათა—
ქალი სტირს და ცრემლებს აფრქვევს, ჰხრის ყვავისა ბოლო-ფრთათა.

მაგრამ ვაჟი მოქნილია, ლაპარაკიც ეხერხება,
თუ შეატყო თავის სატრფო რაიმეზედ განრისხდება,—
მაშინ მისი საუბარი ცის მნათობებს შეეხება,
რადგან მსგავსი მზის და მთვარის მას თვალთა წინ ესახება.
შემდეგ კითხავს: ეგზომ ტურფა რამან შეგქნა ტანად პირად,
— მიკვირს რად ხარ რისხვიანი, პოვნა შენი რად ღირს ძვირად:“—
ქალი ეტყვის:—არ ივარგებს, ნახონ ტურფა ქუჩის პირად...
— რა რომ ქალი გაიაფდეს აღარ ღირდეს წყნეთის ვირად.“
სხვა წესიც მიჯნურობისა სრულდება სისასტიკითა;
როს დრო მოაწევს ნექტარი ისმება ლალის ჭიქითა;
თუ კიდევ დაიგვიანებთ თორმეტ საათის იქითა,
ნახავთ, რომ ასტრონომია მთავრდება მექანიკითა.

ასეთია „პოლიანკა“, როს სინათლე არსად არი,
მხოლოდ მთვარე როს ამოდის, მყის ეცემათ შიშის ზარი..,
მზის აგენტის დანახვაზე იფანტება მათი ჯარი
და მის გამო ლანდიც არ სჩანს და არც ისმის საუბარი.

ღარიბი.

„გრძელი კუდი“

ვიცით მკითხველს გააკვირვებს
ამ პოემის სათაური...
ვკითხავს: „გმირი ამ პოემის
უცხოა თუ შინაური,
(თუმცა ჩვენთვის სულერთია:
ვინ არის და სადაური)—
ეს სახელი ამნაირი
მაინც არის უცნაური!

გრძელი კუდი ცხოველებს აქვს
(და ისიც კი არა ყველას)
მაგალითად—ვიცით რომ აქვს
(გრძელი კუდი მსუნაგ მელას),
ეს იმისთვის საჭიროა
ეხმარება, აძლევს შველას—
მაგრამ, მიკვირს—ადამიანს
რად უწოდებთ „კუდა-გრძელა“-ს?“.

დამაცადეთ, გეტყვით ამბავს,
ამბავს მართალს, არა ჭორსა
და თქვენ თვითონ მაშინ იტყვით.
რომ ავტორი ვამბობ სწორსა...
მე არ წავალ ცხრა მთას იქით
უცხოეთში, ანდა შორსა,
აქვე ახლოს გამოვნახავ
რომ გადავდგამ ნაბიჯს ორსა.

რომ ქალვაჟნი დაქორწინდენ
ეს ბუნების კანონია;
დასაძრახი ამ საქმეში
რამე იყოს არ მგონია!
თავიდანვე ვაცხადებ, რომ
მათი მტრობა არ მქონია,
რომ გმირებად ამ პოემის
მყავს მე ნესტორ და სონია.

ნესტორ კაცი ხნიერია
(ოცდაათი წლის იქნება),
მაგრამ მასში ჭაბუკსავით
ძლიერია ერთი ვნება...
იგი ცოლის სიყვარულით
სანთელივით დნება... დნება.
(მელიტონის უცროსი ძმა,
დე, ნურავის ეგონება)

მაგრამ, განა. აღ მიანს,
მისთვის მოჰყავს სახლში ცოლი,
რომ იმისთვის იგი იყოს
მძიმე ტვირთი და მაზოლი
და ცოლს ყელზე შემოსჭვიდოს
ბრილიანტი, ოქრო, ბროლი?!
არა, ძმაო... დღეს სხვა დროა...
ცოლი ქმართან არის ტოლი...

და ცხოვრობდა ჩვიდმეტი თვე,
ტკბილად ჩვენი ეს ცოლ-ქმარი;
(გასულ წელში დაქორწინდენ
და თვე იყო იანვარი).
ჯანით იყვენ ორნივ სავსე,
არა ჰქონდათ სატკივარი,
კუჭი შავ პურს ინელებდა,
თუ კი იყო გამომცხვარი.

თითქოს მარად იყო გვალვა,
არ მოვიდა მოსავალი;
ჯერ ნაყოფი ცოლქმრობისა
არც ვაჟია, არცა ქალი...
არ იციან—ეს შოვლენა
თუ რომელის არის ბრალი,
რომელია დამნაშავე,
რომელია აქ მართალი.

(გაგრძელება იქნება)

„ვიზინტი“.

(აქ კი სურათი ამბობს ყველაფერს)

ვიტრინებში გოჭი
წითლად დახრუკული.

დაცვენილი ლოჯი;
მედუქნე საქული...

დილიდან დილამდე
გამგის კართან ძილი;

ოჩერედის ლანდი,
დარაჯის სიცილი...

ყველგან დარაზული
არსებობის კარი;

თვლემა ხარაზული...
მუნიანი ხარი.

და მიჭრიანავს ეტლი
ამ გატრუსულ ქვებზე...

ჩემი სილუეტი,
ტარტაროზის რქებზე.

ვილაც ჰყიდის გაზეთს,
ვალაც მუდამ ჰყვირის;

უთვალავი ბრაზი...
ირის, ეინემ, ირის...

და მივდივართ ყველა,
ამ დამშეულ წამით;

ბნელა, ბნელა, ბნელა...
ო, ეს სიტყვა სამი...

ჰლექიანის ელდა
სისხლიან ნახველით...

ო, როგორ დაბნელდა...
გამიშრა ნაღველი...

ტარტაროზის რქები.

*) სიტყვა „გე-პე-უ“ რუსულია და ნიშნავს „гуляй по улицам“

ეს ლექსი ჩვენებური ფუტურისტების დაწერილი არ გეგონოთ. ეს მხოლოდ მათი წაბაძვაა: როგორი, მკითხველმა თვითონ გადაწყვიტოს.

„გე-პე-უ“*)

(უმუშევართა ხიმღერა)

ხავსიანა ქუჩა,
დამშეული კუჭი,
მისხალი ალუჩა
და კვერცხის ნაჭუჭი.

გარუჯული პირი,
ნაწლავების ომი,
ჭადი, პური, ლომი;
მედუქნე საქული...

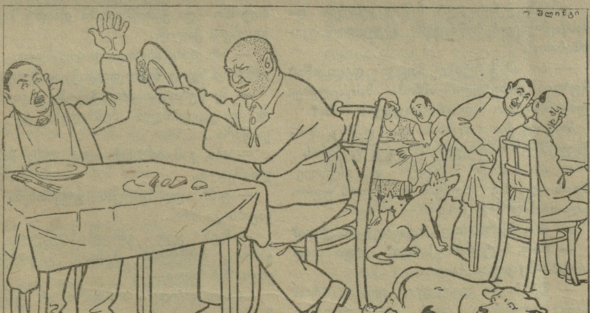

პეტრე მთელი დღე სადილის ლოდინს მოუნდა წითელ სასადილოში. ძაღლებმა პური მოჰპარეს და გაჰბრაზეს. ამიტომ მას იყო მოთმინებიდან გამოსულმა თეფშები დაამტვრია.

პეტრე. ასეთი საქმელიც დასწყევლოს ღმერთმა... მთელი ღამე აქ ვზივარ...მოვკდი კაცი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„ხვედელიანი ბავშს თავის გაპარსვას 15 კაპეიკად გაურიგდა... მაგრამ თურმე ხვედელიანი ხუმრობის გუნებაზე ბრძანდებოდა; მან თავი ჯვარედინად გადაპარსა და შემდეგ გარედ გამოაგდო...

თუ აბაზს მომცემ გადაგპარსავ, თუ არა და წადი, სადაც გინდოდეს".

(მუშკორის წერილიდან)

„პარტია 21†"

ორმოცი წლის კაცი ვარ და ჯერ არავის მოუტყუილებივარ; მე კი მრავალი მომიტყუებია. მაგრამ სიბერემდე სიქაჩლეს მოველოდე, ნათქვამია, იმის არ ეყოს—ამ სიბერის დროს მეც გამაცურვეს ყანულზე.

ქალაქში რომ დიდი ქესატობა ჩამოვარდა და მე გამაკოტრეს ერთი დეკრეტის გამოცემით, სოფელში წავედი ქათმების, ინდაურების და გოჭების საყიდლათ, რომ ქალაქში ჩამომეტანა, გამეყიდა და სახარჯოდ ორიოდე გროში მომეგო.

ვფიქრობდი;—ამაზეც ხომ „ნალოგი" აღარ იქნება?!

ერთ მშვენიერს (მაგრამ უბედურ) დღეს ჩემს ცოლს უთხარი:.

კუკლაჯან, გრამაფონში რომ ფული ქვაქვს შენახული, ამოიღე და მომეცი სავაჭროდ მივდივარ და ფულს მოვიგებ-მეთქი.

— რადგან პოდელამ სლუჟბი მიდიხარ, აჰა, წაიღე—მომიტანა ფული ჩემმა ცოლმა და ხატზე ლოცვა დაიწყო, რომ ბევრი ფული მომეგო; კიდეც მაკოცა. თურმე იმ შეჩვენებულს კოტიას პუდრი და წითელი სალებავი შეეცხო.

მახლას! სუნისაგან კინაღამ გული წამივიდა.

სრაზუმ ავიღე ჩემი ხარახურა და ჩემს გზას გაუდექი.

— იცოდე, ფულს რომ მოიგებ ტუფლები უნდა მიყიდო—დამიბარა ცოლმა, როცა მე ალაყაფის კარებს გავსცილდი.

ჩავედი გორში.

ჯიბის ყაირათი რომ გამეწია, სოფლისაკენ ფეხით გაუდექი.

გზაზე ორი კაცი შემომხვდა. მე რაზბონიკი მეგონა, მაგრამ თავაზიანად მიმიღეს, გამომელაპარაკეს. მეც უამბე ჩემი ამბავი.

იმათ მიმპატიჟეს თავის სახლში. ნაცნობებიც ბლომად ამომიჩნდა; გულს გაეხარდა.

მასპინძელმა მითხრა:

— გეურქჯან, შენ რაღა დაგიმალოთ, სვოი ჩელოვეკ ხარო. ამაღამ აქ დიდი კრება გვაქვსო და იმედია შენ არ გაგვცემ, შენც ჩვენთან იქნებიო.

შევეკითხე, თუ რა კრება იყო.

— ის კრება არის, რომა კიდევ უნდა ავჯანყდეთ და ეს კომუნისტები უნდა გავდევნოთ.—

მეც გამიხარდა ეს საქმე და ვკითხე თუ რა პარტია იყო მათი პარტია. იმათ მითხრეს:

ჩვენს პარტიას ჰქვია: ოცდაერთი ჯვრით ო

— ვაჰ! მე ხომ ასეთი პარტია ჯერ არ გამიგონია!? ქვეყანა მომივლია: ორთაჭალა, თელეთი, ფიქრის გორა, გვარდიაშიც ვყოფილვარ, მაგრამ ასეთი პარტიის არაფერი ვიცი.

მითხრეს:

— დაიცადე ცოტა და ჩვენი თავმჯდომარე მოვაო.

ვიფიქრე—ოღონდ კი პერევაროტი მოხდეს და მე სხვა არ მაწუხებს.

— კაცო, მინამ თავმჯდომარე მოვა, მოდი და ცოტა ვითამაშოთ, რომ სკუჩნათ არ ვიყოთო—წამოიძახა მასპინძელმა და ყველა დაეთანხმა.

დავიწყეთ თამაში. მე ერთხანს არ მითამაშნია, მხოლოდ კახეტინსკის კი ვსვამდი... მერე რაღაც მეც მომინდა თამაში; თანაც მოსვენებას არ მაძლევდნენ.

— მოდი ითამაშეო

ვა, როცა მესამეჯერ ბანგი ჩემი იყო და ფული უნდა ჩამედო, გავიხედე და ჩემი ჯიბე პუსტოი არ არის?!

დავიყვირე:—კაცო, ეს რა სუნკისინობა არის?! ფული წავაგე... მომეცით ჩემი ფული... პრედსიდატელი მოვაო, აბა, სად არის? კაცო, რასა შვებით?. ფული მიიტათ...

— ვინ პრედსიდატელი, შე ვირის თავო? პრეცედატელი და ყველაფერი ჩვენა ვართ—ხმა გაიკმიდე და გაეთრიე აქედან...

— კაცო, თქვენა თქვით რომა, ჩვენა პარტია ვართო, ჩვენს პარტიას, რაღაცა, ოცდაერთი ჯვრით ქვიაო... კაცო, ეს არის პარტია?..მომეცი ჩემი ფული?

— ვა, შე ოხერო, ჩვენ მართალი გითხარით... განა ამ თამაშს ოცდაერთი არ ჰქვია?! ჯვარი იმიტომ მიუმატეთ, რომა, როცა ჯიბე გაგისუფთავდება, ჯვარი უნდა დაუსვა მას... ეხლა კიდევ იტყვი, რომ მოგატყვილეთ?!.

მე მართლაც მივხდი, რომ ისინი მართლაც იმ პარტიის ყოფილან, და კუდამოძუებული სახლში დავბრუნდი.

უამბე ჩემს კნეინას ჩემი თავგადასავალი. მან ქოშები წაიძრო და ცხვირ-პირში მითავაზა.

— შე გაცვეთილო, სავაჭროდ წადი თუ კარტის სათამაშოთო? შემჯდა ზურგზე და იმდენი მცემა, რომ ძვალი რბილად გამიხადა.

სულელი ჩემი თავი;

იმ დილით, როცა სტანციაში მოვდიოდი, ტერტერა შემხვდა... მისი ბრალია; აბა რა ხეირს დამაყრიდა მისი შეხვედრა! ჭკუა უნდა მექნა: აღარ უნდა წავსულიყავი... ამ შეჩვენებულ კომუნისტებს ბარემ მთლად მოესპო ეს ტერტერები.

მ. ხეველი

„სუეცის ყელი"

(გეოგრაფიის გაკვეთილი)

ერთ რესტორანში... ო, უკაცრავად, | სასწავლებელში *).

გეოგრაფიის გაკვეთილი იყო.

დაფაზე ქარტა იყო ჩამოკიდებული და მასწავლებელი მოწაფეებს გაკვეთილს ეკითხებოდა.

— აი, ამ ქარტაზე მთელი დედამიწის ზურგია დახატული—ამბობს მასწავლებელი—მაჩვენეთ სად არის სუეცის არხი?

მოწაფე ქეთო იცანის და თანაც მასწავლებლის ჩამოხეულ შარვალს უცქერის.

— არ ჩაძრეს შარვალი ამ გაჭირვებულს—დაიძახა ვილაცამ და ქეთომ უფრო ხალისიანად გადიკისკისა.

— აბა, ჩქარა, სად არის სუეცის ყელი?

— რაო, ბატონო? სოსკის ყელი სად არის?—შეეკითხა ქეთო.

— შენ ბავში გეყოლება, ალბად, რომ სოსკა გელანდება... დიახ, ეხლა მოდაშია მოწაფე ქალების ორსულობა... მე გეუბნებით: სად არის—სუეცის ყელი?

— ჰოო... სუეცის ყელი?.. აი, აქ არის, ბატონო—და ქეთომ თითი დაადო პიატიგორსკის ქალაქს.

— არ გცოდნიათ... დაბრძანდით. აბა, გამობრძანდით ნინო თაგვიჭერიაშვილო.

— მე წუხელის პროსპექტზე ვსეირნობდი და გაკვეთილის მომზადება ვერ მოვასწარი...

— აბა, გამობრძანდი ელო მასთანამყოლიაშვილო.

— ვაჰხ. სულ ქალებს გვეკითხება და ვაჟებს კი არა...

— ჩვენ ჯერ გამოფხიზლებული არ ვართ.. პახმელიას შემდეგ გვკითხავს... ეხლა შენ გადი—

— სად გავიდე!.. არაფერი არ ვიცი—მაგრამ ელო მაინც გავიდა.

აბა, მაჩვენეთ სად არის სუეცის ყელი?

ელომ ურალის მთებს დაადო თითი.

დაბრძანდით... არც თქვენ იცით. მასწავლებელმა უიმედოთ ჩაიქნია ხელი და ჟურნალში ძებნა დაიწყო.

— აბა, კარაპეტ ჩიბუხტარიანო, გამოდი და მიპასუხე, თუ როდის გასჭრეს სუეცის ყელი?

კარაპეტ გავიდა, თითი თავზე დაიდო

*) რესტორანი იმიტომ წამომცდა, რომ ამ სასწავლებელში მოწაფეები ძალიან ხშირად თვრებიან და პარტებზე უწყვიათ ღვინო და თორნის პურის გრძელი ლავაშები. დიდი განსხვავება ამ სასწავლებელს და რესტორანს შორის არაფერია, გარდა იმისა, რომ მიკიტანი დაბალი და მსუქანი არის, ხოლო ამ სასწავლებლის მასწავლებელი, პირიქით, მაღალი და გაძვალტყავებული იყო, როგორც გამხმარი ტარანი.

ქ.

და ფიქრთა მორევში შეცურდა... ვერაფერს გახდა. შესდევ თითების მტვრევას შეუდგა... შემდეგ თითო ცხვირში შეიდო, თითქოს იქ ეძებს არხის გაჭრის წელიწადსაო. თითს თანდათან ცხვირში აგზავნის, თითქოს უნდა ცხვირიდან ტვინს მისწვდეს და პასუხი მისცეს მასწავლებელს; სწუხს და ფიქრობ:

— შეძვერი თითო ცხვირიდან ტვინის კაბინეტში, გადაშალე ჟურნალი მეცნიერებისა, შემატყობინე წელიწადი სუეცის არხის გათხრისა—.

თითი დაბრუნდა და გადმისცა:—შენ მაშინ დაბადებული არ იყავი და შეგიძლია მასწავლებელს ამაზე არ უპასუხო...

კარაპეტ მართლაც ასეთ პასუხს მიცემას აპირებდა, რომ მასწავლებელმა ახალი საკითხი მისცა:

— ეს თუ არ იცი, მითხარი—სად იყო მტკვრის ძველი კალაპოტი?

— ორივეზე გიპასუხებ მასწავლებელო... მე ვარ თვრამეტი წლის და არ მეცოდინება თუ როდის გაჭრეს სუეცის არხი, რადგანაც არ დავესწრებივარ მის გაჭრას. მე დავესწარი ავჭალის ელექტრო-სადგურის არხის გაჭრას და თუ გინდა როდის იყო ეს,—გეტყვი. რაც შეეხება მტკვრის ძველი კალაპოტის ამბავს, უკაცრავად, მარა არაფერსაც არ გეტყვი, რადგან მე მასთან არასოდეს არ მიგზავრია და არც სურვილი მაქვს ოდესმე ვიმგზავრო...

— დაჩუმდი, შენ ავლაბრელო—ვეღარ მოითმინა და შეუტია მასწავლებელმა.

— შენც ავლაბრელი ხარ, მაგრამ ჩვენი მასწავლებელი ხარ—

— თქვენ რად გინდათ სწავლა?! რაღაც ეშმაკობაა სიყვარულს მისდევთ ყველა—.

— რა გაჯავრებს, მასწავლებელო... ჩვენ ჯეელები ვართ და ეს არც გასაკვირალია... განა შენ ყოველ ღამეებს არ ათენებ ავლაბრის ბაღთან შენს მართასთან?

— მე თქვენ აღარ გასწავლით—და მასწავლებელი გავიდა გარედ. მოწაფეებმა ჯერ ერთმანეთს შეხედეს, შემდეგ გადიხარხარეს და სიმღერით თავთავიანთ სახლში წავიდნენ.

ქეხუხიკო.

ჩოხატაური

ეს „ოსმან-აღა“ ვინღაა,
ანდა ეს კიდევ „კიკოლა“.
უხვად რომ იწყის ზედიზედ
ლექსების ასე მიყოლა?!

ბაყაყანებს დაბაში
ვილაც-ვილაცა ოხრები...
ვინ გადამყლაპავს—არ ვიცი:
„აღა“ თუ მისი ნოქრები

რა უნდა ჩემთან, ნეტავი?
მე ჩემთვის დავიხეტები.
მეუბნებიან—შენ ხარო...
ჩემზე მომართეს კეტები.

რა კი ასეა, დე, ბარემ,
გზა დამიცალეთ—ჰაბარდა,..
ვინ სთქვა:—ერახტოხ ცხინკებით
ივტიხი ლანჩხუთს ჩაბარდა!?

ყალბი საქმეა ეს სიტყვა,
ხმა კი სხვა წესით გავარდა...
(მარა „ნამუსად“ იყოს ჯერ,
მხილება მისი არ ვარგა).

—:—

არც იგი არის მართალი
„ქორი“-თ რომ ბერვენ გუდებსა;
„ჩირქს“ სცხებენ ნამდვილ „მუშაკებს“,
გლეხკომში დანაბუდებსა.

„ვითომდა“ სარევიზიო
ამათმა ნახეს დავთრები;
ორ სავაჭროში თანაბრათ
(არც მეტი, არცა ნაკლები)

გაუგზავნიათ მუცეუში
შვიდას-შვიდასი ქანქრები...
(მამაძუცხონდა, კაცი რომ—
ზედმეტად გადიქაჩები).

შენ ტროსტით ხელში სეირნობ,
და ნოქრებად გყავს ჩარჩები...
(ბოლო დროს ნუ შეწუხდები,
თუ რომ პირლია დარჩები).

—:—

სწორად თუ ვიტყვი—ვეფხვი ვარ,
დე, ლომი იყო მოპხდური.
არ მეშინია, თუ ვიტყვი:
— ცუდად იქცევა „დოხტური“.

მითხრეს—გოგიას გუშინ ღამ
ცოლი რომ ჰყავდა ავათა,
— ცხენი მიართვეს ექიმსა,
წაპრძანდა სანახავათა.

სამი მანეთი რომ მისცეს
მას მოუვიდა გულიო:
— არ შემაწუხოთ შემდეგში
თუ არ გაქვთ მეტი ფულიო.

ატირდა თურმე გოგია:
— თვალი რას ხედავს ამასო,
მილიტონს შემდეგ ექიმი
აღარ ელირსა დაბასო.

რუსის „მატუშკა“ მერჩივნა,
თუ მეთქმევინებ მართალსო.
(თუმცაღა იგიც ღარიბ ხალხს
თავზე გვაძრობდა საპანსო)

ტარტაროზ! მაგრად ჩასძახე
ექიმს ორივე ყურშია—
განათლებული კაცი ხარ,
სინდის ნუ გასცვლი ფულშია.

წავედა.

შორაპანი

ამას წინად აქ საშინელი უბედურება დატრიალდა.

მსახიობი გვახარია და რიჟაძე დაეჯახენ ერთმანეთს პირველს დაემსხვრა სათვალეები, ხოლო მეორეს შავი მელნით შეღება წვერ-ულვაშები*). დაჯახება უფრო საშინელი იქნებოდა, რომ ვანოს სახაზავას ტკაცანით არ შეენელებია მისი სიძლიერე.

იქიდნავე—პარიკმახერი ხეჩო

უნდა გავაცნოთ ყველას
პარიკმახერი ხეჩო,
მას სამართებლის ნაცვლად
ხელში უჭირავს ეჩო.
ხელით გაგილობს საპონს,
გაძვრება სახეს კანი,
თვალებს ცრემლები სცვივა
და ტკივა პირის კანი.
როცა შეწყდება დენა
თვალებზე ნაკადულის—
იმ წამ ვე ჩვენი ხეჩო
მთხოვნელი არის ფულის.
ნიხრზე ვერ მისცემ ფულსა,
გაგიჯავრდება მწარედ
და დაჩეხილი სახით
გამოგისტუმრებს გარეთ.

წყეული.

სად. ნავთლუღი

ძაღლთა დასასვენებელი ბაღი. „ცხოველებს მოყვარულთა საზოგადოების“ წევრების: მე-7-დე უბნის სალანდაგო უფროსის კალატოზიშვილის და მებაღე ძნელაძის მიერ სად. ნავთლუღში გახსნილია მათი სახელობის ძაღლთა დასასვენებელი ბაღი.

ბაღი საგანგებოდ გადაკეთებულაა. მცხოვრებლებს შიგ შესვლა ეკრძალებათ, რადგან, მოსალოდნელია დასვენებული ძაღლები მათ ხეირს არ დააყრის.

ძაღლებისადმი ასეთი უპირატესობით შეურაცხოფილმა ღორებმა სამოქალაქო ომი გამოუცხადა მახლობელ მიდამოებს.

ხ. რი.

ჯურუყვეთი (გური*)

ორი წელია რაც არსებობს ჩვენი გლეხკომი.

ამ ხნის განმავლობაში მან ბევრი რამ გააკეთა.

---

*) თუ ხანში შესულს არაფერი უჭირს. ქალ-რა წვერ-ულვაშის ინა და ბასმით შეღებას მაინც გადარჩება.

ტარტაროზი.

1) წარმოება დაიწყო ღვინის ვაჭრობით, რამაც დიდად შეუწყო ხელი ახალგაზრდობის სწავლა-განვითარებას; ვერც ერთ ახალგაზრდას ვერ ნახავთ, რომ ლოთობა არ შეესწავლოს და ორ უცხო ენებზე მაინც არ იცოდეს გინება.

2) მეორე ვაჟკაცობა გლეხკომისა იმაში გამოიხატა, რომ **ქოხ-სამკითხველოს შენობა დაშალა** და მისგან გააკეთა სამჭედლო.

გაზეთები მაინც არ ჰქონდათ და სამკითხველო აბა რა ჯანდაბათ უნდოდათ?!

კიდევ ბევრ ასეთი კარგ საქმეებს გააკეთებდა ჩვენი გლეხკომი, მაგრამ რაღაც უბედურად უცნაური ავადმყოფობა გაუჩნდა.

მოიწვიეს ბუხგალტერები **იაგორა** და **მარკოზა** ავადმყოფობის გამოსარკვევად, მაგრამ უკვე გვიანი იყო.

ჩვენმა გლეხკომმა სამუდამოდ განისვენა.

მიცვალებული ჯერაც არ დაუსაფლავებიათ. მისი თავმჯდომარე კარებთანაა ატუზული და ცხარე ცრემლებით სტირის. საწყალი თავმჯდომარე, მან იმდენი იტირა და კიდევ ვერ გაძლა ტირილით! (ალბათ გლეხკომი ძალიან უყვარდა).

ან კი როგორ არ იტიროს, როდესაც ერთ უბედურებას მეორეც დაემატა. მას თურმე გლეხკომის იმ 300 მ. სთხოვენ, რომელიც მას თურმე უცაბედათ კუჭში გადაცდა.

ვთხოვთ ტარტაროზს სამძიმარი გამოუცხადოს და მით მაინც ანუგეშოს ჩვენი გლეხკომის დამგლოვიარებული და გაუბედურებული თავმჯდომარე.

ხიავე.

ᲥᲕᲔᲛᲝ-ᲛᲐᲩᲮᲐᲐᲜᲘ (ქიზიყი)

ჯერ დაუმთავრებელ **სახალხო სახლის** ეზოში აღმასკომის დადგენილების თანახმად უნდა გაშენდეს ბაღი.

მიწის განოყიერების მიზნით აღმასკომმა უბრძანა ვირებს, ძაღლებს, ყოველგვარ შინაურ ცხოველებს და ფრინველებს თუ კი სიკვდილს აპირებენ, აუცილებლად ხსენებულ ეზოში მოვიდენ თავიანთი ფეხით და აქ განუტეონ სული.

ყველა მოქალაქე და მილიცია ვალდებულია თვალი ადევნოს—მკვდარი ცხოველი სოფელს გარედ არავინ გაიტანოს.

იქიდანვე. რადგან აქაურ სამკითხველოში მხოლოდ ათი წიგნია და მკითხველი გაცილებით უფრო მეტი, ამიტომ სამკითხველოს გამგემ წიგნები ფურცლებად აქცია და ასე დააკმაყოფილა მოთხოვნილება.

ბარაქალა მის მახვილ ჭკუას!

ᲘᲥᲘᲓᲐᲜᲕᲔ „წითელი სასადილო“

მართლაც ამართლებს თავის სახელს. ვინც შიგ შედის, უეჭველად გაწითლებული უნდა გამობრბოდეს (ანდა გამოიტანონ). ხშირად იმართება ჩხუბი და ცხვირპირის მტვრევა.

თილიყბმყამი.

Ს Უ Ფ Ს Ა

ფოსტა-ტელეგრაფის შენობაში გაიმართება ბრძოლა ფოსტალიონ **გუჯაბიძეს** და გამგე **ფარცხალაძის** შორის.

უკანასკნელმა ერთი დაკვრით დაამტვრია აპარატი, ხოლო პირველმა, სამაგიეროთ, ერთი ხელის მოქნევით მოწინააღმდეგის ცოლს მოსტეხა ხელი.

ყოველივე ამის შემდეგ გამოირკვა, რომ ისინი კი არ იყვენ დამნაშავენი ამ საქმეში, არამედ წითელი ღვინო*).

ოხ-უნჯი.

ᲓᲘᲓᲘ-ᲯᲘᲮᲐᲘᲨᲘ
(სხვადასხვა ამბები)

ამბათ მითხრეს—აღმასკომსა
ცხენი ჰყავსო ბედაური;
თურმე ყველა იმას ხედნის
გარეშე და შინაური.

ვალოდია ვასოშვილსა
რომ ეჭიროს ხელთ მათრახი,
ამაში ხომ არაფერი
არ იქნება დასაძრახი?!

—:—

დროს ტარება, ქეიფი
თურმე კარგი ყოფილა...
ამაღლება ხუცების
შარშან რომ არ ყოფილა

—წელს იდღესასწაულეს,
—შევცდი და მეც წავედი;
ისე მაგრად დამათვრეს,
სახლში ველარ მოვედი.

დამთვრალ ხუცებს უტკბობდა
ყურთა სმენას არღანი;
აყრუებდა მიდამოს
მათი უშნო ღაღანი.

ბაბაიკა.

*) იქნებ ეს წითელი ღვინო რომელიმე წითელ სასადილოდან იყო მოტანილი.

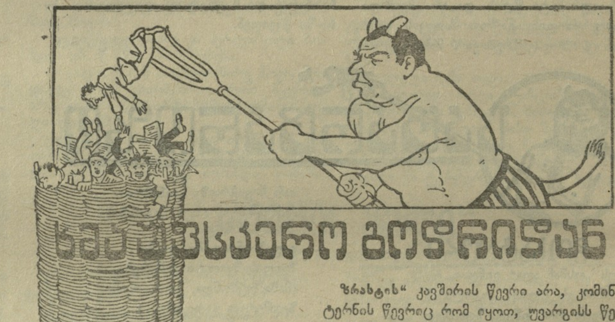

ᲮᲛᲐ... ᲪᲡᲐᲥᲐᲠᲝ ᲒᲝᲓᲝᲠᲘᲓᲐᲜ

ჯლანოს. პოლოს წიწმატიანცი ქურდობას გაბრალებს და თავისი წერილით ამას თქვენ ადასტურებთ.

კარგია გულახდილობა. ჩვენი სასამართლო **მხედველობაში** მიიღებს ამას და განთავისუფლებს.

კუდალას. თქვენს წერილს „შესწორება“ აღარ „დასჭირდა“, ისე გამოგვადგა „უძირო გოდორში“.

მაღალ ლოზეს. გეტყობათ შიშის გამო კუჭი აგშლიათ და მუცელში ცუდათ ხართ. გამაგრდით; ვერაფერს დაგაკლებს, თუ ყოველგან სიმართლეს იტყვით.

კლავიშ დოს. თქვენი წერილი გადავაგზავნეთ „სასაფლაო ტრესტში“. ჯოჯოხეთის დარაჯმა მოგიკითხა. ქესუსიკომ გისაყვედურა. (ხომ იცნობთ ამათ?)

თაყას. ვიღაც ბიჭი ვიღაც გოგოს
ჩაჭიდებოდა კისერში.
გოგოც ჭკოცნიდა მხურვალედ
და ბიჭი . . . . . .

ნუ შეგშურთ სხვისი ბედნიერება. კიდევ კარგი რომ წერილზე სახელს და გვარს არ აწერთ.

ზრახტის“ კავშირის წევრი არა, კომინტერნის წევრიც რომ იყოთ, უვარგისს წერილს მაინც ვერ მოგითავსებთ.

„შხამიან კალამს“ თქვენს წერილში ვერაფერი მივხდით; ისე ცუდი ნაწერია, რომ ვერც გავარკვიეთ. ძალიან სამწუხაროა, რომ მასწავლებელი ყოფილხართ. სჯობდა თავის პროფესია დაგემალათ. ნეტა, თქვენ ასწავლით ტეხნიკუმის მოწაფეებს და ისინი თქვენ გასწავლიან? ეს ჩვენ გვაინტერესებს და, თუ ხათრი გაქვთ, შეგვატყობინეთ, მხოლოდ წერილი თქვენ არ დასწეროთ, თორემ კიდევ ვერ წავიკითხავთ. მოწაფეს დააწერინეთ.

ვარდენ ყიფიანს (ღვანკითელს)

ვათავსებთ თქვენს **შარადას** *)

ა.

ნაკურთხი პურით, რომელსაც
აზიარებს მღვდელი,
ძრიელ გთხოვთ შარადისთვის,
მომცეთ მისი სახელი.
(მიართვით ვარდენს, არ აწყენინოთ!)
მხოლოდ სუ არა, ანბანი,
მას წინიდან ორი,
მე მომეცით, დანარჩენი
გადასროლეთ შორი.
(გისმენთ, ბატონო ვარდენ!)

*) დაცულია მართლწერა.

ზ.

ქუთაისში შუა ჩამოდის,
ისეთი მდინარე,
რომელიც არის გიჟმაჟი,
ჩქარი მომდინარე...
(ალბად რიონი იქნება!)

მასაც წინად ანბანი
მოაგლიჯეთ ერთი.
(ერთი ასოსთვის ამდენი ხლაფორთი არ ღირს?!)

და იქნება შარადისთვის
ძმური შემაერთი
(შენ გაგიწყრა ისე ღმერთი!)

ზ.

ხისგან გაკეთებულია,
ოჯახის ჭურჭელი,
პურის მჭადის ფქვილისათვის
კარგი მოსაზელი.
(გობი ხომ არაა?!)

ამის სახელიც შუაზე
გამიჭერით სწორე.
(თვითონ რომ გავჭრათ რა იქნება?)

წინა დამითმე და ბოლო
არ მსურს მომაშორე.—
(არც ჩვენ არ გვსურს და მთელად შენთვის დაგვილოცნია!)

დ.

თავიდან პატარა თევზის,
გამახსენეთ სახელი.
(რომ მოგართვათ—არ მიირთმევთ?)

და წაილეთ წინიდან მის,
ანბანი პირველი;
ოთხი ანბანი დარჩება
ის მიზომეთ ყველა,
და ამითი მიეცემა
ჩემს შარადას შველა.
(თუ გველირსა მისი დასრულება, ჩვენიც არის შველა)

ე.

როდესაც დრო მოვა, თუ ტყეში,
თქვენ დადიხართ ხშირად,
(გადარეული ხომ არ ვართ, რომ თქვენსავით ყოველთვის ტყეში ვიყოთ)

იქ უსათუოდ სოკოებს,
ნახავთ ბუჩქის ძირად,
მხოლოდ სულ არა, იმას წინ,
ორი ასო მარტო,
მითავაზეთ რომ შარადა
მკითხველს განუმარტო.
(არა მგონია!)

ვ.

სახლის თავზედ ასვლა თუ გსურს,
რა უნდა იშოვნო?
(თაგვი).

ძნელი არ არის, დაფიქრდი,
ეგებ მოიგონო;
(აჰა—მოვიგონე, ახლა მივხდი. კიბე უნდა იშოვნო).

მიხვედი?! (კი) ჰოდა, მის სახელიც
გასჭერით შუაზე,
(გავყავი და მივიღე: კი—ბე).

ბოლო შენ გქონდეს, შარადას,
წინა უთავაზე.
(ასე არ მინდა; ბე შენ გქონდეს, რადგან იგი თვრალი კაცის პირიდან დაიმასქნარს ჰქვია).

ზ.

(აღარ ათავებ, ოჯახქორო!)

ეხლა დაბადებულ ბავშის,
რაც არის საკვები,
(მწვადი).

იმის სახელის ხსენებით,
ბევრს მომეხმარები.
(არ მოგეხმარები! ვერ გაჩერდი შენთვის?)

სამ ანბანისგან შესდგება,
წინა თქვენი არი,
ორი ბოლო შარადისთვის
არის მოსახმარი.
(მთელად წაიღო თუ კი ხეირს იზამ).

თ.

და გამოვა ჩვენი მთავრობის,
ფხაზელ მწყემსი გმირი,
მოქმედებით ძრიელ მკაცრი,
შეხვედრით კი ტკბილი;
ბევრში წააგავს სააკაძეს,
მაგრამ ბევრშიც არა,
ეხლა მიხვდით ვინაც არის,
(ჩვენ კი არა, შენც ვერ მიხვდები და არც იცი ვინ არის!)

რაც ვსთქვი ესეც კმარა.
(მადლობა ღმერთს, თუ მიხვდით გათავებას. კმარა კი არა, მეტიც არის).

თქვენ გვწერთ, რომ ჩვენს სახელმწიფო მოღვაწეებზე, თითქმის ყველაზე გაქვთ დაწერილი ასეთი შარადა და გვპირდებით გაბედნიერებას მათი გამოგზავნით. ჩვენ ეს ვაცნობეთ მთავრობას, რომელმაც თქვენს მუზას აუკრძალა საქართველოში ყოფნა და თქვენი შეწუხება. აგრეთვე ფოსტას უბრძანა, თქვენი წერილები არ მიიღოს და მიტანის დროს დაგაპატიმრონ.

ამისათვის ტარტაროზი გაფრთხილებს წერილი არ გამოაგზავნოთ.

თქვენვე. კიდევ უფრო გენიალური ნაწარმოებია თქვენი აფორიზმები, მაგრამ უადგილობის გამო ჟურნალში ვერ ვათავსებთ, შენახული იქნება უფსკერო გოდორში; ოდესმე ცალკე წიგნათ გამოვსცემთ.

აქ მოვიყვანთ მხოლოდ ზოგიერთს:

„ძაღლმა რომ შემოგვიყეფოს,
ჯოხს ნუ მოუქნევ მასაო,
ეს იმას უფრო შერცხვება
არ ამოიღებს ხმასაო“.

ძალიან სინდისიერი ძაღლები ყოფილა თქვენში.. (ალბად ეს აფორიზმი თქვენებურ ძაღლებზეა დაწერილი).

ყველაფერი კარგი, მაგრამ ჩვენ ვერ გაგვიგია ერთი რამ: თუ ძაღლი სინდისიერია, რატომ უნდა შემოგვიყეფოს, როცა ჩვენ ჩვენთვის მივდივართ და მას არაფერს უშავებთ? იგი რომ პატიოსანი ყოფილიყო, არც შემოგვყეფდა—და უსინდისოს კი ყოველთვის მოუხდება თავში.

„თუ ვერ მოიხმარ იარაღს,
როგორც რიგი და წესია,
რომ არ გეკიდოს წელზედა
ათასჯერ უკეთესია“.

მართალს ამბობთ; მაგრამ ყველა რომ მიხვდებოდეს ამას, მაშინ თქვენ გაუშვებდით კალამს ხელს და არასოდეს არ აიღებდით ხელში.

„ძაღლმაც კი იცის რისთვის ყეფს,
და რისთვის მისდის გულია,
ვწუხდები ადამიანი,
ამასაც მოკლებულია“.

როგორც სჩანს ძაღლი თქვენ მეტად გყვარებიათ; თქვენი აფორიზმების უმეტესობა მათზეა დაწერილი.

თუ გრიგოლ ცეცხლაძე მამალზე და რაჟდენ გვეტაძე ვირზე სწერენო, რატომაც ძაღლზე არ დავწეროო... ეს თქვენი საიდუმლო შეგრძნება თავისი გენიალობისა—სწორია, მაგრამ მათი მიბაძვა ხელს თქვენ არ მოგცემს.

თვით აფორიზმი ჩვენის აზრით ვერ არის მართალი. თქვენ ამბობთ, რომ ძაღლმა კი იცის რისთვის ყეფსო და ადამიანმა კი არაო.

მართალია, ძაღლი ადამიანზე გონიერია, მაგრამ პოეტური აყეფება, როგორც ეს ადამიანშია (და თუ გნებავთ ამ შემთხვევაში ყველაზე უფრო თქვენში), მასში არ არის და ამიტომაც იგი, განთავისუფლებული ყოველგვარ ჭკუის და ტვინის ტკივილისაგან, უფრო გონიერია, ვიდრე ისინი, რომლებსაც მეტად აწუხებს ხსენებული ტკივილი და პოეტური ავადმყოფობა.

კიდევ ერთი აფორიზმი და მეტი არა.

„შენი საიდუმლო რომ სხვას გადასცე და იმან კიდევ სხვას გადასცეს, ამისათვის მას ნუ დაემდურები, რადგანაც შენი საიდუმლო თვითონ შენ ვერ შეგინახავს და სხვა რაობით შეინახავდა“.

აქ ყველაფერი ისე ბრძნულია, რომ ჩვენ არაფერი არ გვეთქმის, გარდა შემდეგისა:

— თქვენი წერილი რომ ფოსტას გადასცეთ ჩვენთვის გამოსაგზავნათ, ფოსტამ ჩვენ გადმოგვცეს დასაბეჭდათ, მაგრამ ჩვენ იგი არ დავბეჭდოთ და უფსკერო გოდორში მოვათავსოთ—ამისთვის თქვენ ფოსტას ნუ დაემდურებით.

საერთოდ ჩვენ მეტად გვახარია, რომ სოლომონ ზურგიელიძის სამშობლოში, მისი მემკვიდრეები ბევრი არიან და მათ შორის თქვენ ყველაზე უფრო სახელოვანი ხართ.

აგრეთვე სასიხარულოა, რომ რუსთაველის ახლობელი მემკვიდრეები აღარ არიან ჩვენში.

„კირილეისონს“. (საჭამიასერი) თუ პოლიტგანი თქვენი სამკითხველოს შეფია—თქვენი წერილის შეფი გახდა ჩვენი უფსკერო გოდორი და იქნება აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე. კირილეისონ—ამინ.

ხუშტურს. ტარტაროზი არ არის სიყვარულის წინააღმდეგი და მით უფრო, როცა სიყვარული „სამდღეურია“. (იხილეთ დღევანდელ ნომერში მისი მოხსენება) ამიტომ კამათს ამის შესახებ სამუდამოთ სპობს.

„მოიდანახეს“ თქვენი წერილი მოდით და ნახეთ ჩვენს გოდორში.

ა. ს. ზ. ფ. ს. პოლიგრაფტრესტის 1-ლი სტამბა   თბილისი, პლეხანოვის პროსპ. № 61.